

ROM

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol vo pasio rigatoreva 57 o 58 yia Jisas vo kavauaro isivaaro iava, vo ovusa Korin urui-ia tupaoro oisoa lotupa irara tauvaporeve. Riroara pasiara rigatoreva Pol oara tupaiveira Nupela Testamen sopaaro-ia. Ari vao-ia oa purareva voeaopa Rom vata oa oaravu rutu-ia putepai vao reia pasia.

Uva vo pasio sovara-ia ira voearei rutupa reora purareva. Voeao Jiu-pa irara (Ro 2:17–4:25), ora voeao tapo Jentael-pa irara (Ro 1:13-15, 11:13) oearea takuvvira oisoa lotupaave vo Rom urui-ia tupaoro. Uva voearei rutu tavireva oiso rigatooro, Kataitoa raga-a ro Kraisa ira uvuipa ra oirara karureve vuri vovovo goruaro iava. Ra va iava uvuipaa Airepa Tootoo oupasa rera oirao piepaoro. Ari ita, Moses vaoro tapo vao Reo Taisi oa viapau uvuipai, ora orekerovu rutu oara viapau uvuipai tootooa vatepasa. Ari kataitoa raga Kraisa vo osa rera oirao piepaive oirara rutu.

Oearovu Papara 8 oiso vaisipaiveira, Vearo Siposipo Rera Iava Tugoropato Uraurato.

1. Kovoa vituaro vao aposelto oa purareva aue Pol, 1:1-17.
2. Oirara rutu uvuipaa ra vao kaviko vovouaro oupaive vao Pauto. Auepa, teapi eto kasi-ia avaaverea vao vuri tapi, 1:18–3:20.
3. Pauto Oviitoa-ia Airepa Raiva purarevora vao oa-ia uvuipa vigei oriru iraopasa, 3:21–4:25.
4. Jisas raga-ia uvuipaviei ra Airepa Tootoo oupape, 5:1–8:39.
5. Pol siraoroepa Jiu-pa irarapa voeao oea reesireva Pauto ora rerapa, 9:1–11:36.
6. Vo tupaia oiso osa ragavira uvuipa Kristento ra tupaive Pauto vo ruipaoro sirova utupaoro, 12:1–15:13.
7. Vo Pol ovoioapa reoro purareva ora tapo vearo vokireva, 15:14–16:27.

Kovoa Vituaro Vao Aposelto Oa Purareva Aue Pol

1 ¹ Ragai raga-a, vao Pol Jisas Kraisa reraaro kovopato, ro ira ragai arurevora rera vo reoro kaesa. Eera ira ragai roporeva rera vaoro

^a 1:1 1 Ko 1:1; Ap 9:15

kaepasa va iava oearovupa siposipopasa Vearo Siposipo.

²Vo siposipo-ia oa iava Pauto tuariri rutu reo goru purareva. Vao oa iava profet irara va vao reo goru rigatoiva Tugoropa Vuku sovara-ia voari tuariri rutu. ^{3b}Vo siposipo-ia Vearo Siposipo oa rera iava ro-ia Jisas Kraiis toupai, vigei reraaro Turaro, Pauto Oviitoaaro. Ro ira oiravira rutu kavauroepa vo rasio-ia vo Devit vo saraaro sovara-ia. ⁴Uva oiraopavira rutu-a, uvare tugoropa vaisitoa rutu-a ro-ia Pauto Oviitoaaro. Ira-ia toupaveira riroa gorua. Aue vituaro iava uvare rera vo kopiiaro iava ravotovira vorevira toreroepa. Oire uva va-a eva oa iava vigei rutu taraipavio oiso, Rera eera Pauto Oviitoaaro rutu. ^{5c}Rera Jisas ira iava Pauto vigei-ia vearo vovou purapareveira. Osa iava Pauto ragaipa ruipapaoro rutu ragai-ia vo kovo toforeva oiso ra rerapa kovopaa rutu oiso, aposel. Ra va iava oearovu rutupa tavitavipara osararovu rutu iava. Ra va uvupaoro ora voea iava sopaura oaive vorevira porepaive rera iare, ro Pauto rera vaisiario kae piepaoro. ⁶Oire uva visii-a eva visiigoa evoa toupataveira Rom urui-ia osararovu rutu iava visii. Pauto visiigoare tapo keeraroepa oiso ra kareketa voea tapo Jisas voeaaro.

^{7d}Uva oisi-a eisi osa iava vo rigato purapaavoi visiipa vao Rom-ia tou irara. Visiigoapa siraopaoro Pauto visiire keeraroepa, oiso ra oiso touta rera voeaaro. Uva uvuipasi Pauto Aite oavi ora Turaro Jisas Kraiis ra visiipa tauva vatesi ora gavaure vovou tapo.

Pol Vearo Vaisi Purareva Rera Vaaro Sovara-ia Variria Pautoa Iare

⁸Rovopavira rutu visii tavipaavoi vao iava osa oirara rutu voraro rutu tupaoro visii iava uvupaiveira oiso, Riro rari irara visii Jisas-ia. Oa vituaro iava oiso puraparai, Vearovira rutu Pauto. Aue iavirava uvare Jisas rutu vo kovoaro-a vao-ia. ^{9e}Oire uva vokiara rutu-ia kasivarivira rutu kovopaaveira ora ragai iava vovouisi rutu tovopaoro, oiso ra va iava Pauto vo kovoaro vearovira rutu puraa oearovu rutupa siposipopaoro rera Oviitoaaro iava. Ro-ia Pauto ira vearovira rutu ragai-ia taraiparoveira vosa oiso oiraopavira purapara, Visiipa siraopaoro vokiara rutu-ia visiire variriparai Pautoa iare. ¹⁰Ari ita, voviri tuaririvi uva oiso ruipa ragapara oiso ra visii kekea. Oa iava Pauto iare variriparai oiso ra visii kekea. Uva Pauto vo vovouaro raga sirova va vao variria purapaavoi vo vokio-ia, oiso ra visii kekea rara. ^{11f}Uva oiso ruipa iraoparai ra visii kekesa uriora rara. Oiso ra visii siposipoa varao iava oara iava Tugoropato Uraurato ragai siposiporevora. Oire ra vara iava uvuoro visii varaaro oirao pie vovouro oavisii goru pieta rutu. ¹²Uva ora tautauvavio ora vigeipa tavitaviooro varao iava vigei rutu varaaro oirao pie vovouro. Oire ra va iava vigei rutu iava vaeavira goruvira rutu torepe oirao pie vovouro oavi.

^b 1:3 Jo 1:14 ^c 1:5 Ga 1:16; Ap 6:7 ^d 1:7 1 Ko 1:2-3 ^e 1:9 Fl 1:8; Ap 24:14

^f 1:11 Ro 15:23

¹³ Araoko irara oaa, vearovira rutu vare vao rugorugoo iraopatai, uvare vokiara rutu-ia oiso ruipa ragaparaveira ra visii kekea, vo osa orekerovu rutu ragai vo ruipaaore korupape. Ari ita, visii tapo tou ruipa ragaparaveira, oiso ra visii siposipoa visii tarai pieoro vo siposipo iava vao-ia. Oire va iava visii iava oearovu iava sopaura oaive pore piro, oiso osa oearovupa siposipopaavora rera iava Jisas voeaaropa ratau tou sararo. ¹⁴^s Ari ita, Pauto ragai reesirevora rutu. Uva vo reesire rugoopaoro rutu rera vo kovoaro purapaaveira oearovivu rutu oirara tauvapaoro. Viapau oiso voeao raga tauvapasa reipa uruiro-ia. Viapau. Ari oearovu rutupa voearo oearoa vegoara sopaaro-ia toupaveira. Ari ita, viapau oiso voearo ragapa riro tarai irara. Viapau. Ari voeaviopa tapo ruruvutu irara. ¹⁵^h Va vao vituaro iava visii keke ruipa iraopara visiigoa evoa Rom-ia toupaveira. Oiso ra voa visii siposipoa visii tarai pieoro va iava vao Vearo Siposipo.

Vearo Siposipo Vo Goruaro-a Vao

¹⁶ⁱ Vao Jisas vo rearo viapau oiso raveravea-a ra vava ariipara. Viapau. Ari ita, uvare Pauto vo goruaro rutu va-ia toupavoi vao-ia Vearo Siposipo. Uva va-a eva oa iava oiso taraiparai vo osa oearovu vo reo iava uvuoro ora virivaripaaverea rutu voeao oea Jisas oirao piepaiveira rutu voeao iava Jiu-pa irara voari rovovira, uva voea isivaaro iava oearovu rutu voeao ratau tou irara. ¹⁷^j Vao Pauto vo rearo oa roroiovira rutu vo raivao kareke piepaiveira Jisas vo raivaaro, oa-ia oearovu rutu uvuipaai ra va-ia ora agiagipaave Pautoa-va. Uvare vo raiva vituaro-a eva oirao piea, ora vo raiva ovoiaro-a vo raga oirao piea, va vao oa iava Pauto voea oirara oiso reesipareverea oiso, Voea voeao torevoko vovou irara. Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

‘Ro torevoko rugooto ira uvuiparoi ra Pautoa-ia rugorugooapaoro rera-ia rariparo orekerovu rutu oupaoro varao vearopara Pauto varaaro.’

Oirara Rutu Isivaaepa Pauto Vo Ruipaaoro Sirova Utu Arapa

¹⁸^k Pauto toupave vo vuvuiua-ia. Uva voava roroiovira rutu kasipua karekepareveira voeaore vuri vovou irara ora voeao oea rerare isivapaaveira. Voeao oea oiraopa siposipore korukorupaaveira oearovu asavira oiso, teapi va-ia taraipaave. Uva voea-a evoea oea vuri pitupitu purapaiveira vare korukorupaoro. ¹⁹ Ari ita, viapau oiso rera vo vovouaro vataureva Pauto. Uva voea tapo va-ia taraipaaveira oiso osa vigei, uvare oearovu rutupa va karekereva. ²⁰^l Iu, Pauto tuariri rutu orekerovu rutu

^s 1:14 1 Ko 9:16; Ap 28:2 ^h 1:15 Ro 12:18 ⁱ 1:16 2 Ti 1:8; 1 Ko 1:18 ^j 1:17 Ro 3:21; Ga 3:11; Hi 10:38 ^k 1:18 Ef 5:6; Kl 3:6 ^l 1:20 Sam 19:1-6

purareva vo vuuta-ia eva, oa iava vo voki-ia rekasisa urioerao ovokia vao-ia. Uva oirara vara varao kekepaiveira varao oara purareva ora rera vo goruaro-ia vao oa viapau opesia vai. Oire uva vara iavirava uvuipaai ra rera vo goruaro eveipaive ora rera vo vovouaro. Eva oa vituaro iava viapau raiva vai epao voeapa oiso ra vuri pitupituro oaive vataupaoro vara taeapaive.

²¹Ari ita, Pautoa-ia oisoa taraiapaave. Uva viapau oisoa rerapa avivikepaave rera vaisiara kae piepaoro. Ora viapau oiso oisoa purapaave rerere, “Vearovira rutu Pauto” vo rera-ia vearo vaisi purapaoro. Oisi-a eisi osa raga purapaoro oisoa akukupapa rugorugooro raga oupaive. Uva vara-a evara oara-ia ora voea vo rugorugooroaro ruupa pieiva vara vavagisi pieoro rutu. ²²^m Oa iava oisoa oiso purapaave, “Igei-a riro tarai irara rutu.” Vo osa voeare rugorugooroara vavagisivira rutu toupave. ²³ⁿ Ari ita, vo pitupituro kavuiva oa-ia oisoa Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive, ro ira viapau opesia vaiaro. Oa iava opitupiturovu oaive raga puraiva varaopa ora avivikepasa vara-ia vuurapa vaisi purapaoro tokarasiara. Oara oisoa purapaive ora voea vavaeoro raga iava, oiso ra oiravira kekepa viro ora kokiovira, ora rakoruvira, ora vo karero okareroa vo rasio-ia vokapaiveira.

Vo Toupai Ovurirovu Rutu Iava

²⁴^o Uva oisi-a eisi osa ragavira vo pitupitu eva puraiva, oa iava Pauto voea iava vasereva oiso ra ora voea vo pitupituro purapaive evara kokoropara. Oa iava ora voea vo rugorugooroaro raga sirova utuoro opitupiturovu rutu vuriara karekareke piepaiva. Uva ora voea-ia opitupiturovu rutu purapaiva oiso osa okarerovu kaakau karero, voeao okarea viapau oiso ora vo karepa ariipaave. ²⁵^p Ari ita, Pauto vaarore oiraopa reo ovauoro oreorovu raga kuuvuara sirova utupaaepa ora voea raga varaaro. Oa iava oisoa varaore variripaave oara purareva Pauto voari tuariri. Oire uva varapa evara variripaoro rerere Pauto isivaaepa rutu, ro ira vara rutu evara purareva. Ro-ia Pauto ira-ia vuurapa vaisi purapai vigei vao vo vokie ora vo utupaua rutu.

²⁶Uva vara-a varao vuri pitupituro oara iava Pauto voea iava vasereva, oiso ra ora voea raga ora voea vovouoroaro sirova utuave. Ra vara-ia ora arii pieave ora voea raga. Vao kavuoro vearoa ora oua, ora vairoro ragava otopaave riakora. ²⁷Vo ovusa oirara tapo oisi raga piepaoro ora voeava otopaave. Oire uva oisi-a eisi osa iava riroa vuria vavataaro oisoa kaepaive ora voea raga. Uva va eva vuri pitupitu vo voriaro oa voeapa torevokopapeira oa oupaiveira.

^m 1:22 Jer 10:14 ⁿ 1:23 Sam 106:20; Ap 17:29 ^o 1:24 Ef 4:18-19; 1 Pi 4:3

^p 1:25 Ais 44:20

²⁸ Uva oisoa Pautoa-re isivapaoro rera vo tavitaviarova kaureopaave. Uva va-a vao oa iava voea iava vaserevoiva Pauto, voea iava sopaura oaive agasiepa rutu vuriara oaive iava vo pitupituro-ia oara oisoa purapaive vo vokiara rutu-ia. ²⁹ Oiso vo vovouro varao vuri vovouro rutu oiso-ia, iiruko vovoua vao, ari otopa pitupitua vao, ari riiriipa vovoua vao, ari oira kopii pie ovoipa pitupitua vao, ari ora upopa pitupitua vao, ari kuuvu reoroa varao oara oisoa purapaoro oearovivu akaipa piepaive, ari reo topatopa piepa vovoua vao. ³⁰ Ari oearovu togapa vovoua vao kuuvu reoro-ia, ari Pautoa-pa reasipaoro oisoa ora voea vaisiaro raga iava vagupaave, ari raiva taraapa vovoua vao oisore ra oraivai iava vuriara purapaive, ari aite irarava ora kaureopa vovoua vao. ³¹ Ora vuri pitupituro oaive purapaoro oisoa voea varaarore ovaupaave reo ovoiro oaive. Ora viapau oiso oaravivu-ia roroiopaave. Uva oearovupa siraopa pitupitu viapau sovopaive vo ora voea sopaaro-ia. Ari, vosa oisi ora sovooro voearovi tauvapaive osa viapau. Aue iava uvare viapau sirao vovourovi vai voea sopaaro-ia. ³² Pauto vo reoro-a vao oa oiso purapapeira, Oiso torevokopai vosa iravu vuri vovou purapareve vokiara rutu-ia, oire ra rera kopii pieta rera upooro. Uva va-a eva rera vaaro voria. Oire uva vo reoa vao-ia oa-ia oisoa taraipaave rutu. Uva oiso purapaave vare, “Eagara, vo reope eva. Vao purape vuria.” Oire uva vao-ia tapo vuria purapaive oearovu siposipopaoro oiso, “Eagara, vuri vovou purapata. Viapau oiso oavu avu vai ei va-ia.”

Pauto Vo Rovirieiara Torevokoa Rutu

2 ¹ Voeao-ia vuri irara oea iava tavitaviparai oiso, E voea rovirieipataveira oiso voeare purapaoro, “Vuri irara evoea”? Oire opeita ora visii raga ora keakeapata oisi eisi purapaoro. Vosa oearovu togapata, oire uva visii raga ita oisi vara vuriara purapataveira. Uva oisi-a eisi osa purapaoro uvuipatai ra ora visii raga ora togapata ita. ² Oa-ia vao-ia taraipaviei oiso, Pautoa raga oa-ia vao voeapa siraoa vavataaro vatepareveira voea vo vovouroaro vuriara rovirieipaoro. Uva va-a eva rera vo pitupituro oa oisi eisi torevokopapeira rutu. ³ Uva visii-a vao-ia visiigoa oirara toga iraopataveira varao-ia voea vo vovouroaro vuriara. Ari ita, uva visii raga ita visiigoa oisi vara vuriara purapataveira. Oire uva apeisi-a? Pauto vaaro-ia voria putetaverea va vatavataoro? ⁴ Ari ita, taraipatai Pautoa-ia vearo vovouto, uvare viapau oiso vagevagepavira visiire kasipuparoveira oiso ra visii opesi pie ovoireve. Oire uva apeisi-a? Va-a eva vituaro iava rerapa reasipataveira, eke? E viapau taraipataveira rera-ia Pauto ira visiipa kave vovou rera vaaro vatepareveira visiipa siraopaoro, oisore ra vorevira rera iare sopaura oavisii porepata? ⁵ Oire

¹ 1:28 Ef 4:19 ² 1:32 Ro 6:21; Ap 8:1 ³ 2:1 Ro 1:20; 2 Sml 12:5-7 ⁴ 2:5 Diu 32:34

uva vo voki-a vao oa-ia Pauto rera vaaro kasipua karekereverea voea varaaro vuriara rovirieipaoro torevokovira, uva evo voki-ia visii vaoro voria outaverea rera ruvara-ia pute pievira rutu. Eake iava? Uvare riitako vovou irara visii rera vo rearo uvu arapa.

⁶Aue iava uvare uvuivira rutu Pauto voea vorireverea vuriara oaiveva uvuoro, oiso osa voea varaaro vuriara uvuipapeira. ⁷Uva oisi-a eisi osa ragavira Pauto voea vatereverea Tootoo Ovoi voeao oea vo tootoore taraapaiveira, ora voeao oea rerare vearo vovou rutu purapaive kasivarivira rutu oiso ruipapaoro ra Pauto voea-ia rorupareve, voea vaisiario kae piepaoro. ⁸ Osa voeao oea ora voea ragare rugorugooapaoro vearo vovou kavupaiveira, voea vo pitupituroaro raga sirova utupaoro vuriara, uva voea-a evoea oea-ia Pauto rera vaaro riroa kasipua tovereverea voeare aveaveoro rutu. ⁹Oire uva riroa tavaka ouiverea voea vo vuriroaro voriaro iava, ora riroa tapo vavata siraoa-ia oa ouiverea. Ovori epao toupai oa ou rovoiverea irapavira voeao Jiu. Ra voea isivaaro iava oearovu voeao iava ratau tou irara vo vori raga ouive ita. ¹⁰Ari ita, uva oiraopavira uvare voriaro epao, oara toupai vearo vovouro rutu vo voriroaro. Oara vatereverea Pauto voeaopa oea vearo pitupitu purapaive. Oiso osa vo voriro-ia, vigei-ia rorureverea vigei vaisiario kae pieoro, ora gavaurea tapo vatereverea vigeipa. Oa-a vao oa ou rovoiverea irapavira voeao Jiu. Ra voea isivaaro iava oearovu voeao iava ratau tou irara vo voriro raga ouive ita. ¹¹Aue iava uvare torevokovira raga Pauto vaeavira rutu oearovu rutu rovirieireverea vo utupaua.

¹²Uva voea voeao-ia ratau tou irara oea-ia viapau oiso Moses vaaro Reo Taisi toupaveira. Oire vosa vuri vovou puraive, ra va-ia kopii ovoiave opesi ovoioro. Uva viapau oiso Pauto oisi voea piereverea vo uvare Moses vaaro sirova Reo Taisi utuoro voea rovirieireverea. Viapau. Ari, eva peira Reo Taisi Jiu-pa irara raga ruvara-ia. Ari vosa voea evoea vuriara purapaive, oa sirova voea rovirieireverea eva Reo Taisi. ¹³ Vosa voeao oirara oea Reo Taisi uvupaiveira, ra viapau va sirova utupaave vo Pauto osireiario-ia, uva viapau oiso vearo irara voea evoea. Ari voea oea vearovira vaisipareveira Pauto, oea vearovira Reo Taisi uvupaoro va sirova utupaaveira. ¹⁴Uva va vao-ia Reo Taisi oa viapau oiso voeao-ia ratau tou irara toupaveira. Ari vosa irai voea iava ora rera vo ruipaoro raga iava vearo vovouro purapareve varao oara iava tavipapeira Reo Taisi, oire uva vo vovouro-a varao oara oiso karekepere rera-ia, oara evara rera vaaro reo goru va sirova utupasa. ¹⁵Uva voea raga ita oea vearo pitupitu purapaiveira, oa-a eva oa-ia vao kareke piepaiveira oiso rutu Reo Taisi vo reesireesiaro, oa toupaveira voea sopaaro-ia oisi. Ora oiso ragavira tapo osa va vao kareke piepaiveira, uvare ora eveipaaveira

^u 2:8 Ga 5:20; 2 Te 2:12 ^v 2:13 Je 1:22-23

voea varaaro iava vuriara. Ra va iava ora togapaave oiso puraoro, “Vuria puraavo.” Oire vosa ovokivu-ia ora eveiave ora voea raga oiso puraoro, “Vearoa puraavo,” ra oisi ragavira eisi voea vaaro reo goru ora voea-ia karekeive. ¹⁶Uva oisi-a eisi osa iava vo vokia eva oa-ia Pauto Jisas tavireverea oiso puraoro, “Oirara rovirieiparivoi,” ovoki-a eva oa-ia varao vatau rugorugooro oara vigei sopaaro-ia vatauvira toupaveira roroiovira ora karekeperea rutu viaevira. Uva vara-a evara oara rovirieireverea rara Jisas. Oiso osa oearovu taviavora vao iava Vearo Siposipo Jisas vaaro.

Voeao Iava Jiu Ora Voea Vaaro Reo Taisi

¹⁷Visii vao-ia apeisi ragavira toupaveira? Oa iava visii raga ora vaisipaveira oiso, “Igei raga Jiu, riro tarai irara Reo Taisi-ia.” Oa-a eva oa-ia ora visii raga ora vaisiaro kae piepataveira oiso purapaoro, “Pauto ira igei raga roporeva. Ira igei raga-ia toupaveira.” ¹⁸Uva visii rutu rera vaaro Reo Taisi vieipaveira. Osa iava vearovira taraipaveira vo, oiso ra rera vo ruipaaro sirova utupata. Oa iava uvuipatai ra oaravu rutu oisi iava vearovira rovirieipata oaravu reeresipaoro oiso, “Torevokoara varao-ia.” ¹⁹Oire ora visii raga iava oiso purapataveira, “Uvuipaiei ra ro vaaru vovouto vovouaro karuio, ora uvuipaiei ita tapo ra aviavia vateio voeaopa oea rupavira toupaveira. ²⁰Ora uvuipaiei tapo ra voeao auu reo pura irara torevokoio tapo. Ora tapo uvuipaiei voeao roroio pievira siposipopasa oea airepavira Pautoa-ia taraiave.” Ora oiso purapataveira, “Taraipaveira vearovira rutu Reo Taisi-ia, oa iavirava varao-ia oiraopa reoro rutu vituaroa iava taraipaveira rutu ora orekerovu rutu-ia taraipaiei.” ²¹Avoeao! Visii vao-ia visiigoa oearovu rutu siposipopaveira. Uva apeisi-a? Ari akepa visii raga ora siposipo asapataveira? Oearovu vosipaveira oiso purapaoro, “Opeita kavirupata.” Uva apeisi-a? E kavirupa irara visii? Iu. Oa purapataveira. ²² Oearovu vosipaveira oiso purapaoro, “Opeita otopata.” Ari eakepa visii raga oisi ora pie asapataveira. Visii riro kasipu irara voeaore oea varaore variripaaveira oara purapaveira ora voea vavaearo iava. Vo osa visii raga orekerovu kavirupata vo keparo-ia oara-ia varao toupaveira tokarasiara. ²³Uva ora visii raga tapo ora vaisi oavisii kae piepataveira oiso purapaoro, “Pauto vaaro Reo Taisi igei raga-ia toupaveira.” Uva va vao-ia Reo Taisi oa vatavatapaoro Pauto vaisiaro akaipa piepataveira rutu. ²⁴ Vao-ia Tugoropa Vuku oiso purapaveira,

‘Voeao-ia ratau tou irara oea visii varaaro vuri pitupituro kekepaoro Pauto vaisiaro tovipaveira.’

^w 2:22 Ap 19:37 ^x 2:24 Ais 52:5

Rakari Verapa Pitupitu Oa Viapau Uvuipai Oirara Orirupasa

²⁵^y Vosa Reo Taisi rutu sirova utu ruipapata, ra ora visii iava rakari verapata ora reesipaoro oiso, Visii Pauto voeaaro rutu. Eisi osa vearopai. Ari vosa oisi va purapaoro eisi Reo Taisi vatavatapata, ra vo reesi eva oiso rutu toupai ve Kuuvua rutu. Oa akaipavira rutu toupai. ²⁶Oire uva apeisi ragavira toupai vo Pauto osireiara-ia? Aue iava vosa iravu voea iava ratau tou irara rakari vera asato vearovira Pauto vaaro sirova Reo Taisi utuparo. Oiraopavira ita, oiso Pauto ira eveiparevere oiso rutu osa iravu ro visii iava, visiigoa ora visii iava rakari verapataveira. ²⁷Oire uva voea voea-ia ratau tou irara ora voea iava rakari vera asa irara, oea vearovira rutu Pauto vaaro Reo Taisi sirova utu irapaaveira. Uva voea-ia evoa oea voveira visii togaiverea, uvare visii-a vao Jiu rakari verapa irara, visiigoa akukupavira Reo Taisi-ia tarai ragapataveira, osa viapau oiso va sirova utupata. ²⁸^z Aue iava uvare iroutoa rutu-a Jiu-pato? Easi ro-a ira-ia rakari vera reesi toupai, raa? Viapau. Asi ro-a ira-ia oiraopa reesi rutu toupai. Vo reesio-ia oiso-ia vosa Pauto vaaro Reo Taisi rera sopaoro rutu-ia oiraopavira rutu toupai. ²⁹^a Oiraopavira rutu ro-ia oiraopato Jiu-pato ira-ia oiraopa reesi rutu toupai rera sopaoro-ia. Vo reesio oa viapau oiso sigoa-ia oa purapaaveira vao Reo Taisi sirova utupaoro. Asi vao-a oa purapaveira Pauto reraaro Tugoropato Uraurato. Oa-a eva oa vituaro rutu iava ruipapaaveira rutu, oiso ra voea-ia rorupareve rutu Pauto, uvare viapau oiso rugorugopaaveira ra ora voea raga vaisiara-ia vuurapa vaisi purapaave oirara.

Pauto Rovovira Reoa Vate Rovoreva Voeapa Jiu Uva Voava Rerare Isivaaepa Ita

3 ¹Oire uva apeisi ragavira oiso osa toupai vao-ia? Vosa Jiu-pato vii, oire ra va iava iravira irapau oearovu rutupa oirara vo Pauto osireara-ia, eke? E apeisi-a? Akukuvira raga ora voea iava voea Jiu rakari vera ragapaaveira, eke oai toupaveira va-ia vao? ²^b Avoeao, oiraopavira rutu oa-ia vao toupai vao-ia. Oa vituaro uvare va-ia vao oearovu rutu putepaveira. Rovopa rutu vearoa oiso rutu toupaveira, uvare Pauto ora rera vo reoro vatereva voeaopa Jiu. Oa iava uvuipai ra va iava vearovira rutu tarai paave va-ia vao oa purareva voeapa. ³Oire uva apeisi-a? Oearovu Jiu-pa irara vo reore vao-ia isivaaepa, uva apeisi-a? E Pauto vare vao rera vo reoro ovaoverea? ⁴^c Viapau rutu. Oreoa vao rera vaaro oirao pieverea ra oiraopavira karekeperea rutu. Vosa oirara rutu oiso toupai osa riro kuuvu irara, uva rera raga ira pauakavira

^y 2:25 Ga 5:3 ^z 2:28 Mt 3:9; Jo 8:39 ^a 2:29 Kl 2:11; 2 Ko 10:18; 1 Pi 3:4 ^b 3:2 Diu 4:8; Sam 147:19 ^c 3:4 Jo 3:33; Sam 116:11, 51:4

rutu toupareveira Oiraopatoa Rutu Pauto. Oiso osa vao-ia purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Vosa reoreopau, ra vii vo rearo oiraopape rutu, oire ra va iava taru oirara rutu vo reo uvupaive. Vosa oearovu vii keakeapaoro vii togapaive oaravu-ia kuuvuara oiso purapaoro, Vuritoa rutu vii, oire ra voea-ia puteri voea varaaro viaevira kuuvu reoro karekeoro.’

⁵Ari ita, oearovu vo rasio iava oiso purapaaveira, “Vosa vigei vo pitupituroaro varao vuriara oara-ia Pauto vaaro torevoko pitupitu viaevira rutu karekeperea, oire uva apeisi-a?” Vosa Pauto vara-ia vigei varaaro vuriara vigei vorireverea, uva apeisi-a? Ra rera Pauto vuria purareve va-ia oisi? ⁶Viapau rutu! Viapau oiso vurito-a Pauto. Vosa oisi ragavira touparevori, ra apeisi ragavira oearovu varaaro vuri vovouro torevokovira rovirieipareve voeao oea vo rasio-ia toupaveira? ⁷Oire oearoi pasi ragaire oiso puraavere, “Viapau oiso torevokopai ra Pauto igei varaaro iava kuuvuara igei rovirieireve. Aue vituaro iava uvare vara iava evara Pautoa-ia taraipaaveira oearovu vearovira oiso, Oiraopatoa Rutu Pauto. Ira ora rera vo rearo oirao piepareveira vara rovirieipaoro. ⁸^d Oire vosa oiraopa reo vao-ia, ra va iava oearovu vai pasi oiso puraave, “Oire ra vuriara vai purape, ra va iava vearoa vai karekepe.” Ari ita, oearovu oiso ragai tovipaaveira oiso purapaoro, “Vii Pol viigoa oisi oiso oearovu siposipopariveira.” Oiraopavira rutu oa-a vao oa-ia voea evoea riroa tavaka ouiverea rara vo Pauto ruvara-ia voea vo toviroaro voriaro sirova vuriara.

Viapau Rutu Irai Vo Rasio-ia Torevokotoa Vai Toupareveira

⁹^e Oire uva apeisi-a? Voeao Jiu-pa irara ratau tou irara-ia putepaaveira, uvare voea-a vearo irara, eke? Viapau rutu. Vo reo-ia oa aviavi pievira rutu pura rovoavo oiso-ia, Voea rutu voeao Jiu ora voeao tapo ratau tou irara oea rutu takuvuaro-ia goruvira rutu toupaveira vuria vo varivariaro. ¹⁰^f Oisi-a oiso osa rutu toupaveira Tugoropa Vuku-ia vo reo-ia,

‘Viapau rutu iraierei torevokotoa vai, uvare oirara rutu-a vuri irara.

¹¹ Ari ita, viapau oiso iraierei ira roroiovira rutu Pautoa-ia taraiparoveira. Ora tapo viapau oiso irai epao ira Pautoa-re taraapareveira rerare rugorugooapaoro.

¹² Uvare oirara rutu-a oea Pautoa-re isivaapea vuriara-ia pirooro. Viapau oiso vearoa vai purapaveira. Oa iava viapau oiso irai epao voea iava ira vearoa vai purapareveira.

^d 3:8 Ro 6:1 ^e 3:9 Ga 3:22 ^f 3:10 Sam 14:1-3

13 ^g Ari ita, voea vo reoroaro vuriara rutu eru geesi reoro, oiso rutu osa vao eruara vo geesipapeira tova urui-ia. Ari ita, voea gisipoaro iava kuuvu reoro kosipa piroveira vo oearovu keakeapasa. Oa iava voea vo reoroaro oearovu avupaiveira, oiso rutu osa tavuako.

14 ^h Oearovu tovipaiveira vuvivira rutu vaavaavuvivira. Oa iava ikavivira rutu voea iava kasipua kosipa piroveira.

15 ⁱ Oire ra oearovu upopaive.

16 Ora uvarovu rutu vokapaoro oearovu rutu varaaro tekipaiveira. Oire ra varapa rirovira siraopaave voea oea varaaro-a.

17 Viapau rutu oiso vao-ia taraipaaveira kave vovou vo pitupituaru.

18 ^j Ari ita, oiraopavira, viapau oiso Pautoa-re rugoopaoro rerapa ora avivikepaaveira.’

19 Oire uva vigei oiso taraipavioveira Pauto voeaopa Jiu-pa irara Reo Taisi vatereva, oiso ra toupave va sirova utupaoro. Oa iava viapau oiso irai voea iava uvuiparoi ra oiso puraparo, “Ragai-a torevokotoa rutu.” Viapau rutu. Ari ita, oiraopavira voea rutu voea o uvarovu rutu tou irara oea va-ia vao Reo Taisi taraipaoro ora voea-ia taraipaaveira oiso, “Vigei rutu vao-ia vuri irara. Vigei taru voria ouperea vo Pauto ruvara-ia, varao voriaro vigei varaaro vuri vovou oavi.” 20 Eake iava? Uvare viapau oiso irai ira torevokovira karekeroverea Reo Taisi sirova utuoro vo Pauto osireiaro-ia. Viapau. Ari vosa oisi ragavira oiso oaravu-ia taraipavio va iava vao Reo Taisi, oire ra oisi ita ora vigei raga-ia taraipavio, ra oiso purapavio, “Oiraopavira rutu ita, vigei rutu vuri irara.”

Ro Ira Krai Oirao Piepareve Eera Ira Torevokovira Karekeroverea Pauto Osireiaro-ia.

21 Vosa eisi ragavira toupave Reo Taisi, oire ra viapau oiso oisi ragavira va iava torevokovira karekepavio. Viapau rutu. Ari ita, uva oraivavuei vao oa roroiovira karekeroverea Pauto oirara rutupa. Vao oa iava vo rigato epao vo Moses vo taisiaro Reo Taisi sovara-ia. Ora vo oearovu rutu profet irara vo rigatoroaro tapo sovara-ia, varao oara puraiva voari rutu tuariri. 22 Oiso osa vao-ia oa-ia vigei reesipareveira oiso purapaoro, “Torevoko irara voea-ia” aue iava rara Jisas Krai oirao piepape. Oraiva eva oa oirara rutupa toupai. Oa-ia oisi eisi voea taru oiso pierereva voea oea Krai oirao piepaiveira rutu. Oa-a eva oa vituaro iava oirara rutu areivira raga toupaveira Pauto osireiaro-ia. 23 ^k Oiraopavira rutu, oiso osa oirara rutu vuri vovou purapaiveira. 24 Oa iava oirara rutu tauaipaaveira Pauto vo Saraaro-ia koata arapa vore rera ruvara-ia. Ari

^g 3:13 Sam 5:9, 140:3 ^h 3:14 Sam 10:7 ⁱ 3:15 Ais 59:7-8 ^j 3:18 Sam 36:1

^k 3:23 Ga 3:22

Pauto vo siraoaro riroa rutu akukuvira oa vate ragapareveira vigeipa vo Jisas Kraiss vo kovoaro iavirava. Oire uva vo vatevatea vao-ia oa-ia vigei reesipareveira oiso, Torevoko irara voeao-ia, vorara va-ia vigei iava vuriara vera rovopareve. ²⁵¹ Aue iava uvare Pauto Jisas vara piereva rera sipooro vigeipa kopiiroo koruoua tavariosa. Oire uva va vituaro-a vao-ia vosa va oupasa Jisas oirao pie rovopape rutu, ra va iava Pautoa tapo ora agiagipavio. Uvare Pauto oirara rutu varaaro oisoa keke ragapareve vuri vovouro. Oa iava voeapa oisoa siraoparo rutu. Oire uva oisi-a oiso osa iava Pauto vo vovouaro torevokoa rutu viaevira karekeerao vo vokio. ²⁶ Uva vo vokio viapau oiso oirara vo vovouaro keke ragapareveira. Uva va-a eva oa vituaro iava oirara rutu oiso taraiapaaveira, Ro-ia Pauto torevokotoa rutu. Ira voearore oiso puraparoveira, “Torevoko vovou irara voeao,” vo rara Jisas oirao pie rovopaive rutu.

²⁷^m Oire uva eake vai rutu uvuipai ra oai purape, ra oai iava vo vaisi eva oupe oiso, Vii-a torevoko vovouto? Ra va iava vaguvira tavitavivio? Viapau rutu oiso oai epao. Uvare Reo Taisi rutu sirova utupavioveira, eke? Viapau rutu. Ari aue raga-ia oirao piea vao vigei vaaro. Oa raga-ia uvuipaviei ra vo vaisi eva oupe. ²⁸ Oire uva oisi-a oiso osa iava uvuipaviei ra Pautoa tapo ora agiagipavio vearo vaisi ou rovooro, vo rara Jisas oirao pie rovopape rutu. Ari ita, viapau oiso uvuipapeira vosa Reo Taisi raga vo pitupituroaro sirova utupavio.

²⁹ Uva apeisi-a? E Pauto-a Jiu raga reraaro? E viapau oearovu rutu reraaro-a voeao ratau tou irara, raa? Ari oiraopavira rutu, ro-ia Pauto oirara rutu reraaro. ³⁰ⁿ Pauto-a kataitoa raga rutu. Ira voearei rutu iava oearovu rutu reeresipareveira torevoko vovou irara ora rerapa vao raga iava oirao piea. Voearei rutu iava oiso, voeao iava Jiu-pa irara ora voeao ratau tou irara. ³¹ Oire uva apeisi ragavira? Reo Taisi veripape uvare vigei varaaro oirao pie vovouro va-ia Reo Taisi putepaivoi rutu? Viapau rutu. Ari ita, vo osa vao airepa raiva sirova utupaoro vao tapo Reo Taisi oirao piepape.

Pauto Ebrahim Vaisireva Oiso, Torevokoto

4 ¹ Ro-ia Ebrahim Jiu-pa irara aaotoaaro, uvare rera-a voea vituaro rutu Jiu. Oire uva apeisi ragavira purapaviei rerare, uvare apeisi ragavira torevokovira karekero viropa? ² Uva apeisi-a? Torevokotoa rutu-a rera varao iava okovoroa rutu purareva, eke? Viapau. Vosa eisi vo kovoro purarevori, uvuipa ra ora vaisiario rei piero. Oire ra va iava ora rera iava vara-ia evara ora rera iava riataroeri. Ari ita, uva viapau oiso uvuiparoepa ra oisi eisi piereve vo Pauto osireiario-ia. ³^o Uva Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

¹ 3:25 1 Jo 2:2; Hi 9:14, 28; 1 Pi 1:19 ^m 3:27 Ro 2:17, 23; 1 Ko 1:29-30 ⁿ 3:30 Ga 3:8
^o 4:3 Jen 15:6; Je 2:23

‘Ebrahim Pauto oisoa oirao piepareve. Va-a vao oa iava Pauto rera vaisireva oiso, “Torevokoto.”’

⁴Ari ita, oiso-ia vosa iravu iravupa oirato kovopareve, oire ra vo kovo-ia eva rera vaaro vori ouparo. Vo vorio-ia rera vaaro viapau oiso sirao voria vova rera reitooaro rerapa. Viapau. Ari evo vori oisoa oupareve vao raga-ia rera vo kovoaro. ⁵Oire uva rera-a eera ira oisoa vaisipareve Pauto oiso, Torevokoto, vo rara ora rera vo kovoroarore ovaupaoro Pautoa raga oirao piepareve. Ari ita, Pautoa raga oiso vigei vaisipareveira, Torevoko vovou irara, vigei vao vigoa vuriara purapapeira. ⁶Ro-ia Devit ira tapo oiso reoreoroepa va iava vao oiso-ia, Vosa voeao oirara oea Pauto oirao piepaive, oire ra voea varaaro oirao pie vovouro kekepaoro oiso voea vaisipareve, Torevoko vovou irara. Oa iava oisoa rorupaive rutu. Uva viapau oiso voea vo kovoroaro kekepaoro-a. Viapau. Ari, aue raga oirao piea vao voea vaaro. ⁷^p Oiso vo rigato purareva Devit,

‘Voeao oirara oea rorupaive rutu, uvare voea iava vuriara rutu vera ovoireva vara ovau ovoiro rutu Pauto.

⁸ ^q Ora tapo rorupareve, ro ira varaaro vuriara kekepaoro Pauto viapau oiso vara vieipareveira vore tuepaoro utupa voki-ia.’

⁹Oire uva apeisi-a oiso osa puraroepa Devit? E voeao raga rorupaive oea ora voea iava oisoa rakari verapaave? Viapau. Eake iava? Uvare Ebrahim voari tuariri rutu Pauto oirao piereva rutu. Oire uva Pauto rera vaaro iava oirao piea eveiro oiso rera vaisireva Ebrahim, Torevokoto. Eisi osa visii tavitavipaavoi vo reo iava vo Tugoropa Vuku-ia. ¹⁰Oire uva apeisi-a? Aa vo vuutao rutu iava vo voki-a vao oa-ia oisi Ebrahim vaisireva Pauto? Uva oisi rera vaisi rovorevoiva, ora rera iava utupavira rakari torevoko vovouepa, eke? Ari! Osa-a eisi. ¹¹ ^r Iu ita, oa-a eva isivaaro rutu iava rera iava rakari veraepa reesia puraoro. Oiso ra va iava oiraopavira karekepe vo vaisio oa-ia Pauto rovvira oiso rera vaisireva Ebrahim, Torevokoto, vo osa ora rera iava rakari vera asavira toureva. Oire uva eisi osa ragavira piereva Ebrahim, Voeao ratau tou irara aitetoaaro. Voeao oea ora voea iava viapau rakari verapaaveira. Uva oisi-a oiso osa iava voea varaaro raga iava oirao pie vovouro voea vaisipareveira Pauto oiso, Torevoko vovou irara. ¹²Oiso-ia tapo rera ro Ebrahim Jiu-pa irara aitetoaaro toupareveira, voeao oea oisoa rakari verapaave. Ora voeao tapo Jiu oea Pauto oirao piepaiveira. Uva oisi-a eisi osa pie rovoreva Ebrahim Pauto oirao pie rovooro, oa iava ora rera iava rakari veraroepa utupavira.

Reo Ovoi Vatareva Voeaopa Oirao Pie Vovou Irara

¹³ ^s Pauto Reo Ovoi purareva Ebrahim-pa ora voeao rera aao iraraaro utupa irara. Vao oa-ia oiso puraroepa, “Ragai visiipa vo rasio rutu

^p 4:7 Sam 32:1-2 ^q 4:8 2 Ko 5:19 ^r 4:11 Jen 17:10; Lu 19:9 ^s 4:13 Jen 17:4-6

vateavere rara, ora voeao vii aao iraraaro utupa irara.” Ro Ebrahim ira oisoa Reo Taisi rutu sirova utuparo. Oire uva viapau oiso va vituaro-a vao-ia oa iava Pauto rerapa Reo Ovoi purareva. Viapau. Ari oirao piea raga-a rera vaaro oa vituaro iava va vao vearo vaisi rutu oureva Pauto ruvara iava Ebrahim. ¹⁴Oire uva apeisi-a voea iava voeao oea reo ovoi ouiverea? E voea raga va sirova utupaaveira va vao Reo Taisi, eke? Oire vosa oisi oiso toupave, ra akukuvira raga oevu Pautoa-ia oiraopa vaisi purapave. Ra va iava viapau Pauto vaaro Reo Ovoi viapau akaipavira rutu toupave, raa? Ari! ¹⁵^t Uva viapau oisi eisi toupaveira. Eake iava? Uvare va-ia vao taraipavioveira Reo Taisi oa oiso purapaveira, “Voeao oea vuriara purapave oarava uvuvira ita vara voriaro ouiverea.” Ari vosa viapau oisi eisi Reo Taisi vaieri, oire va iava viapau oiso ra irai ragaire oiso puraparo, “Vuriara puraparivoi. Oa iava vii vaaro voria ouriverea rara.”

¹⁶Oire uva va raga vao Reo Ovoi vituaro oirao piea. Oiraopavira rutu, uva viapau oiso va vituaro-a vao varao-ia vigei vo kovoroaro. Vosa va vituaro oisi oiso toupave, uva viapau oiso akukua vatevatea vao-ia Reo Ovoi Pauto vaaro. Ari ita, oiraopavira oiso osa varao uvuipaviei ou rovopape vo Reo Ovoi iava vao Pauto vaaro rara Pauto oirao pie rovopape, oiso osa Ebrahim oisoa pie rovopave voari tuariri, uvare Ebrahim-a vigei rutu aitearo. Vigoa Reo Taisi sirova utupavioveira, ora voeao oea Pauto oirao piepaveira oiso rutu osa oisoa piepareve Ebrahim. ¹⁷^u Aue iava uvare oiso purapaveira Tugoropa Vuku, ‘Ragai vii oiso pieava osararovu rutu aitearo vii.’ Oiraopavira rutu vigei vao-ia Ebrahim ovii iraraaro vo Pauto osireiaro-ia, ro Pauto ira oisoa oirao piepareve Ebrahim. Oa vao Reo Ovoi oirao pierevarea vo utupaua Pauto. Aue vituaro iava uvare rera raga uvuiparoveira rutu voeao kopii irara vorevira tore piepasa vova tova uruiro-ia. Ora varao tapo oara-ia viapau uvuipaai oearovu oiso ra vara kekepave, rera raga uvuipa oara karekepasa roroiovira. Rera ro vigei reraaro Pauto ira oisi oiso toupaveira.

¹⁸^v Rera ro Ebrahim ira avuka ragaroepa kakae kavau asavira raga. Uva oisoa tovira rutu tueparo Pautoa raga oirao piepaoro oiso purapaoro, “Rera raga ragai vaterevarea rara kakaetoa vai.” Uva va-a vao vituaro iava oisoa vao Reo Ovoi oirao piepareve rutu oa vatereva Pauto rerapa. Vao oa-ia oiso puraroepa, “Vii-a Ebrahim, osararovu rutu aitearo.” ¹⁹^w Oire uva vo vuuta-a vao oa-ia Ebrahim katai vovoto ivaro (100) iare uvuisa tutuureva. Oa iava oiso puraroepa ora rerare, “Avoeao, avuka ragarai ragaiivi. Uva kopiisa tutuuavo. Vegei avukarei

^t 4:15 Ro 3:20, 7:8, 10, 11 ^u 4:17 Jen 17:5; 1 Ko 1:28 ^v 4:18 Jen 15:5 ^w 4:19 Jen 17:17; Hi 11:11

rutu ora vatuava oaa o-ia Sara. Iria viapau uvuipaoi oiso ra kakaetua vai kavauveve.” Uva oisi ragavira toupaooro goruvira oisoa va raga vao Reo Ovoi oirao piepareve, oiso ra va iava kakaetua vai kavauveve. ²⁰Oire uva va raga-ia vovoupaoro vao Reo Ovoi viapau oiso rera vaarore oirao piea oisoa ovauparo. Uvare va-a vao oirao piea oa rera vo rugorugooaro goru pieva rutu. Oa iava Pautoa-ia vuurapa vaisi purareva rutu. ²¹Ari ita, goruvira rutu va vao Reo Ovoi oirao piereva rutu. Oiso ra Pauto rera vaoro rerapa va oiraopavira kareke piereve rutu, uvare viapau oisoa vakuvakuparo rera-ia Pauto rera Ebrahim. ²²Oire uva va-a eva oa vituaro iava Pauto rerare oiso puraroepa, “Torevoko vovoutoa rutu vii Ebrahim.” Uvare oisoa rera vaoro kekepareve riro gorua oirao piea rera vaoro.

²³Oire uva vo reo-a vao oa rigatoiva rera iava Ebrahim oiso, ‘Pauto rera vaisireva oiso, Torevokoto vearoto.’ Uva va vao oiso puraoro viapau oiso rera raga iava oiso vo rigato puraiva. ²⁴Ari ita, vo reo toupaveira vigei rutu iava, vigoa vaisireverea Pauto oiso, Torevoko vovou irara. Aue raga iava vo rara rera oirao pie rovopape rutu, ro-ia Pauto ira Jisas kopiia iava vorevira tore piereva. ²⁵Pauto rera eakareva viurupa irara vavaearo-ia, oiso ra kopiuro vigei varaaro vuriara voriaro ouoro. Uva va-a vao oa iava vorevira toreroepa, oiso ra va iava eva Pautoa tapo ora agiagipavio oiso rutu toupaooro, Torevoko vovou irara rutu.

Pautoa Tapo Ora Agiagipavio Vo Rara Jisas Oirao Pie Rovopape

5 ¹Oire vo osa Pautoa tapo ora agiagi rovopavio rera vaoro Reo Ovoi oirao pie rovopaooro, oa iava gavaurea-ia rera tapo toupapeira. Vo uvare Jisas Kraisi vigei Turaroaro va eva kasipua opesi pierevora. ^{2x} Oa vao purarevorao Jisas vigeipa. Ari ita, uvui iraopaviei ra Jisas oirao piepaoro vereopa vovou oupape vo Pauto ruvara-ia. Uva evo vovou oupaoro tootopavioveira vokiara rutu-ia. Oa-a vao oa iava roru iraopapeira vo vuutaore tuepaoro, oa-ia Pauto tapo toupaperea rera vo vovouaro rutu sirova utupaoro oiso rutu osa rera. ³Ora varao tapo sirao vovouro vo tavakaroaro oara-ia tapo roru iraopape. Uvare vara-ia tarai iraopavioveira oiso, Oara veaopapeira vigeipa. Eake iava? Uvare vara varao vo siraoaro kaepaoro uvuipaviei ra raverave asavira goru visivi rutu vokapape. ⁴Oire vosa oisi eisi toupaperea osa Pauto vigeire vo reo purareverea oiso puraoro, “Vearopai rutu uvare oisi eisi piepatavoi.” Oire vo osa vo reo-ia taraipaoro rutu, oa vigei varaaro oirao pie vovouro goru piepaivereva rutu rerare tuepaoro. ^{5y} Oiraopavira rutu, uvare viapau oiso akukuvira oirao piepapeira rerare tuepaoro. Viapau. Uvare Pauto riroa siraoa vate ragarevora vigeipa ro-ia Tugoropato Uraurato ira-ia vigei iava

^x 5:2 Ef 2:18; 1 Ko 15:1; Hi 3:6 ^y 5:5 Fl 1:20; Ef 1:13

sopaura agasi pierevora rutu. Ro-ia Tugoropato ira-ia Pauto vigeipa sirao vate purarevora.

^{6z} Vo vuuta-a eva oa-ia viapau oisoa vigei raga uvuipavio ora tauvapasa, vao oa-ia Pauto vo vokio reesireva oa-ia Krai arureva vigeipa kopiisa vigei vao vuri irara. ⁷Oire vo osa irai oiso puraro, “Vosa oea ragai roro pieve ragai reesiro oiso ra iravu vearoto vo tavukiaro ouoro rerapa kopiira. Avoeao, uva sirao vira rutu-a. Uvare reasiparai oisi pie arapa. Eari vai pasi, irai vai uvuiparoi ra oisi pieve. Irou vai ira-ia taraipai? ⁸Ari ita, Pauto riroa rutu siraoa purareva vigeipa ro-ia Krai, ira vigei vo tavukiaro rutu oueva kopiioro vigeipa vao-ia riro vuri vovouro pura irara. ⁹Uva vigei-a vao vigoapa kopiiopepa rera Krai. Osa iava uvuipavie ra Pautoa tapo ora agiagipavio. Ora rera ro Krai ira vigei virivariparevorea Pauto vo kasipuaropa. Ra va iava utupaua viapau oiso vigei ove ita va. ^{10a} Voari tuariri rutu uva oiso rera tapo ora keripavio. Oa isivaaro iava rera tapo ora agiagivierao uvare Oviito Jisas vigeipa kopiioera. Uva oisi-a oiso osa toupao oiso rutu toupapeira, Pauto vate iraraoro vigei. Ra vao-ia tapo vearovira tarai iraopavio rutu oiso, Jisas vigei oriruparevorea vigei tootoo piepaoro aue iavirava rera vaoro tootoa. ¹¹Iu ita, uva viapau oiso orirua raga-a oa-ia rugorugoopavioeira. Ari vao tapo-a riroa rutu rorua oa oupapeira. Vo rorua oa sovopapeira ora vigei-ia, vo rara vokiara rutu-ia Pautoa tapo ora agiagipavio. Ro Jisas Krai vigei Turarooro ira veoro vovou-ia vituparoveira rutu.

Adam Ira Kopiiia Rovoreva, Ari Krai Ira Oiraopa Tootoo Rovorevora Vigeipa

^{12b} Oire uva vo rovoa-ia iravu oisoa toupave ira kopiiia rovoreva Adam. Oa-a vao vituaro vuri vovou vo voriaro karekeepa vao-ia kopiiia. Uva oisi ragavira oirara rutu-ia poupa piroveira kopiiia, uvare oirara rutu vuri vovou purapaiveira. ¹³Uva vuri vovou purapaoro oisoa toupave oirara rutu. Oire uva Moses vo vuuta-ia voeare kavauroepa. Oa iava riroroiva, vao Reo Taisi purareva voeapa. Ari ita, voari tuariri uva oisoa va-ia vao vuri vovou toupave vo osa viapau Reo Taisi vaiva toupave. Uva viapau oiso Pauto voea varaaro vuri vovouro oisoa vieipareve. ^{14c} Oire uva vo vuuta vao Adam vaoro oa iava vo tuguraepa Moses vo vuutaaro-ia, oa-ia oirara oisoa kopii ragapaave. Uva viapau oiso oisoa piepaive oiso osa ro-ia Adam, ira Pautoa-va kaureoroepa rutu vuri vovou rovooro rutu. Va vao purareva rera Adam ovoovovira. Oa iava Jisas rera isivaaro-ia karekeroepa kavauoro oavu ita ovoovoa vituaro rovooro.

^z 5:6 Ga 4:4; Ro 4:25 ^a 5:10 Kl 1:21-22; 2 Ko 5:18 ^b 5:12 Jen 2:17, 3:6, 19

^c 5:14 1 Ko 15:22, 45

¹⁵ Oire uva waiterei-a waitereo tasitoarei. Uva viapau oiso vaeavira rutu waiterei-ia toupaveira. Aue iava uvare Adam vaaro vuria viapau rutu oiso Pauto vo vatearo-a. Eake iava? Uvare riro irara rutu oisoa va-ia kopii ragapaave rutu. Ari ita, Pauto vaaro-a sirao vate, uvare riro irara rutu oirara vo sirao vao ou ragapaaveira rutu. Ari ro raga-ia Jisas ira vigeipa siraoaroveira. Ira vituparoi vao-ia oa iava Pauto vo sirao vate kareke pierevoraovigei-ia vo vokio. ¹⁶ Oire uva rera vo voriaro Adam oa oureva rera vaaro-ia vuria vo voriaro, pisa vorivi rutu vaopa Pauto vaaro riroa siraoa. Aue vituaro uvare kataia rutu vuria riroa rera vaaro kekeoro rera rovirieireva. Oa iava rerare oiso puraroepa Pauto, “Vuritoa rutu vii Adam.” Ari ita, vigei rutu varaaro riroara vuriara. Ovusa vigeipa riroa rutu vate rovopareva siraoa. Oire va isivaaro iava oiso vigei vaisipareve, Vearo irara rutu. ^{17^d} Oiraopavira rutu Adam vaaro vuria oa iavirava kopii vo goruaro varivariaro karekepapeira vo oirara rutu-ia. Rera raga iava ro-ia Adam. Ari ro-ia Jisas Krai ira vaaro pute pievira rutu toupaveira. Uvare va purareva vigeipa oa-ia riroa rutu vatevatea siraoa oupapeira. Oa iava oiso vigei vaisipareveira, Torevoko vovou irara. Ra va iava vo toupapeira tootoa vo goruaro-ia, uvare rera raga Krai ira Oiraopa Tootoo rutu vatepareveira.

¹⁸ Kataitoo raga vaaro iava vuria vo tavakaaro kosi piropa oirara rutu iare. Uva ita, kataitoo raga Jisas ira vuriara vo tavakaaro opesi pieoro tootoa vaterevora oirara rutupa. ¹⁹ Uva oisi-a oiso osa iava riro irara rutu vuri irara oisoa toupave, uvare kataitoo raga Pautoa-va kaureoroepa Adam voari rovoa-ia vuria rovooro. Uva oisi ragavira ita vigei rutu riro irara uvuipaviei ra vearo vaisi oupape, uvare kataitoo raga ita Jisas Pauto vo ruipaaro sirova uturoepa.

^{20^e} Va-a vao-ia Reo Taisi oa ora kareke rovoepa rutu voari tuariri, oiso ra va iava oirara rutu ora eveipaave ora voea raga. Ra va iava oiso purapaave ora voeare “Oiraopavira vuri irara rutu vigei.” Uva va-a vao oa vituaro iava vuri vovou ora rigaaepa oirara rutu iare. Oire uva oisi raga ita Pauto vaaro vereopa vovou oa pute pievira rutu ora rigaerao rutu. ²¹ Uva vuria vo goruaro oisoa oirara tokipaive voeapa reipaoro. Vao oa vituaro iava oisoa kopiipaave. Ari vao Pauto vaaro vereopa vovou oa-ia uvuipaai ra vearo tauva rutu oupaive torevoko vovou purapasa. Aue iava uvare Jisas Krai toupave vo vokio, ira Pauto vaaro vereopa vovouoro roiroireva rutu. Vao vereopa vovou oa iava vigeipa siraoaroveira rutu

^d 5:17 2 Ti 2:12; Re 22:5 ^e 5:20 Ga 3:19; 1 Ti 1:14 uvare rerare tuepaoro raripavioveira rera oirao piepaoro rutu. Oire uva eake-a vo reo vao porearo, raria? Oreoa porearo-a vao-ia oiso toupaveira, Tuepata varaore oara visiipa touvira karekeperea. Ari ita, vo osa ro ira iare oisi orekevu karekepe, oire ra viapau oiso vovouparo raripaoro ita, “Oa ouavere tou visivi.” Viapau, eva ita oa rerapa kareke ovoierao.

vigeipa Tootoo Ovoi vatepaoro. Vao oa-ia vituparoveira rera Jisas Krais vigei Turaroaro.

Vigei Rutu Kopiiviera Krais Tapo

6 ¹Apeisi puravio vao iava? E uvuipaviei ra oaravu ita vuriara purape, ra va iava vorerivira Pauto vara ita verareve ora rera vo siraoaro riro pieoro? ²Viapau rutu. Uvare oiso rutu toupapeira osa voeao kopii irara, oea viapau uvuipaaveira oiso ra vuriara vai purapaive. Uva apeisi-a? E uvuipaviei ra oisi eisi toupaooro vuri vovouro vai purape vokiara rutu-ia, eke viapau? ³Uva va-ia tarai iraopata oa-a vao-ia baptaisa vituaro rutu oiso, vo osa baptaisa ouepa va-ia ora reesioro oiso, kataivira rutu toupai vigei rutu Krais tapo ora tavosipaoro. Oire uva oisi raga ita-a eisi osa ora reesiviepa ita oiso, oisi raga kataivira rutu rera tapo kopiioro. ^{4f} Oire uva va-a vao-ia baptaisa vituaro porearo oiso-ia, Vo osa Krais kopiioroera, oire uva vigei tapo rera tapo kopiiviera. Oa iava vigei tapo ita tovaivora rera tapo. Oa iava vorevira rera tootoo pieoro rera tore pierevora Pauto riroa iava gorua vao rera vaaro. Uva oisi ragavira-a eisi osa iava uvuipaviei ra airepa tootoo-ia vokapape.

⁵Oire uva va-a vao osa rera tapo kopiiviera, uva vorevira toreroera. Oa iava vigei tapo ita ovoovovira toreviera rera tapo. Oa-a eva oa iava airepa tootoo oupapeira. ⁶Oiso va-ia taraipavio osa rera evao parikou-ia tapaiva vigei varaaro tapo vuri vovouro. Uva va vao vuria vo varivariaro oa vigei oisoa tuukepaive, osa iava vigei iava toko ovoi piropa. ⁷Vosa irai oiratoa vai kopiioro, ra viapau oiso touvira vuria vo goruaro sovara-ia toupareve. Viapau. Ra aa vao iava? Ovarivaria eva toko ovoi piropa rera iava, ro ira kopiioro.

⁸Uva oisi ragavira vigei varaaro tapo vuri vovouro rera tapo Krais touepa kopiioro evao parikou-ia. Eisi osa iava uvuipaviei ra oiraopavira rutu rera-ia raripavio, oiso ra rera tapo toupaooro tootopavioverea vo vokio ora vo utupaua. ^{9s} Taraipavio oiso-ia, Krais vorevira kopii iava toreroepa. Uva viapau uvuiparo ita ra vorevira kopiioro ita. Aue vituaro uvare viapau oiso kopii vo varivariaro sovara-ia touparevoi. ¹⁰Oire vo osa Krais kopiioroepa, uva va-a eva oa-ia kopii vo varivariaro toko ovoireva va opesi pie ovoioro. Oa iava viapau uvuiparoi ra ita vorevira kopiioro. Uva vo tootooa-a eva oava touparevoi Pauto roru piepasa ora rera-ia. ^{11h} Oisi-a eisi osa iava vearovira rutu ora visiire rugorugoopata oiso-ia, vigei kopii irara. Viapau oiso vuria vo varivariaro-ia toupapeira. Ari ita, oiraopavira oiso toupapeira tootoo irara vigei, vo rara Krais Jisas tapo ora tavosipavio Pautoa-pa rorua kareke piepaoro ora vigei-ia.

^f 6:4 Kl 2:12; Ga 6:15; Ef 4:22-24 ^s 6:9 Re 1:18 ^h 6:11 Ga 2:19

¹²Oire vosa vuri vovou ita visii-ia rovosa ita auepape, oire ra vare koru ovoita. Ra oisi iava viapau oiso vo vovou sirova ututa. ¹³ⁱ Ora viapau rutu uvuipatai tapo ra ora visii varauraaro iava orekerovu avu vai iava vaseta, oiso ra vuri vovou eva sirova utupe. Ari uvuipatai ra ora visii iava varaura rutu vate ovoita Pautoa-pa ora visii iava sopaura rutu tapo. Oiso rutu ovoovooro oisi va purata osa ragavira kopiia iava vorevira toretaera. Osa iava Pauto vo vovouaro sirova utupaoro vearoo purapataveira. ¹⁴^j Oiraopavira rutu-a oiso osa vuri vovou vo varivariaro toko piropa. Uva viapau oiso uvuipai ra visiipa riropape. Eake iava? Uvare vao-ia Moses vo taisiaro Reo Taisi viapau visiipa reipapeira. Ari vao raga Pauto vaaro sirao vate, vao oa-ia tauvaa oupataveira.

Vigei Oiso Toupapeira, Torevoko Vovoupa Kovopa Irara

¹⁵Oire uva apeisi-a? E uvuipaviei ra vuri vovou purapape uvare vao Reo Taisi viapau vigeipa reipape, eke? Apeisi-a? Uvuipaviei ra vuria purape, uvare sirao vatei vigei-ia vao Pauto vaaro? Asi viapau rutu oiso uvuipaviei. ¹⁶^k Visii taraipataveira vao-ia oiso-ia, Vosa kovopato vii, oire va iava vii reraaro vo reoroaro uvu iraopariveira, ro reito. Vosa oiso-ia rera-ia toupave vuri vovou, oire vii tavireve oiso osa va puraparivoi. Ra rera vaaro sirova utuoro oiso vo pitupitu purari vuria. Eisi osa iava va voriaro ouriverea ita vorevira vao-ia kopiia. Ari vosa ro-ia Pauto vii reitoaro oisi vare oiso vii tavireve, “Vao purari,” oire uva va-a eva oa-ia vearoo ourivere va voriaro, rara va iava oiso vii vaisireve, Vearoto vii. ¹⁷Uva uvuipaviei ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purape, uvare voviri vuri vovouro sirova utupataera. Oa iava vo vokio ora tavarioei. Uvare visii iava rugorugooara agasierao rutu varao iava oiraopa siposiporo osiposiporoa outavora. ¹⁸^l Ari ita, Pautoa raga ira visii iava vo tuuke karurevora vuri vovouro vo tuukearo. Uva vo vokio-ia rera raga toupape Pauto visii reraaro reito. Osa iava uvuipatai ra rera ragapa kovopata torevoko vovouro purapaoro. ¹⁹Uva oisi ragavira reorai voeao-ia kovopa irara aue uvuioro. Auepa teapi oiso raga visiipa siposipopaoro visii vavagisi piepaa. Ari ita, voviri tuariri ora visii iava vasetava. Oa iava vuriara rutu ora visii-ia purapatavora vearoo pitupitu pura arapa reasipaoro. Uva vo vokio-ia uvui iraopatai ra rugorugooara oavisii tavario iraota. Oa iava ora visii iava ita vasepatavere oiso ra vearoo pitupitu sirova utupata Pauto vo ruipaoro rutu purapaoro. ²⁰Vo osa rovovira voari toupatavora, uva oiso rutu toupatavora, Vuri pitupitupa kovopa irara visii. Uva oisi tupaoro viapau oiso uvuipataera ra vaore vearoo raiva rugoopata. ²¹Ari ita, osararovu rutu vuriara pura rovatavora. Oire uva vara-a evara oara iava ariitai ita. Uva eake

ⁱ 6:13 Ro 7:5; Kl 3:5 ^j 6:14 Ro 8:2; Ga 5:18 ^k 6:16 Ro 11:2; Mt 6:24; Jo 8:34

^l 6:18 Jo 8:32; Ro 8:2

rutu-a vao oa outavora vara iava evara? Viapau rutu oiso oavu avu vaiei vara iavirava evara, uvare vuriara vo voriaro-a aue kopii raga. ^{22^m} Oa iava vuria vo varivariaro karu pirorao rutu. Oa iava vuria kavuroo oiso toupatavoi rutu, Visii Pautoa-pa kovopa irara. Uva ora visii iava vovouisiro oavisii rutu iava vearoo purapatavere, uvare Tootoo Ovoi rutu vituaro-a va vao-ia. ^{23ⁿ} Oiraopavira rutu, oa-a vao rera vo voriaro ro oirato oa ourevere rera vaaro vuria vo voriaro vao-ia kopii ovoi. Ari Pauto vao riroa rutu sirao vate Tootoo Ovoi akukuvira vate ragapaveira. Oa vitupai ro vigei reraaro Turaro Jisas Krai.

Ovoovo Reoa Vao Reo Taisi Aviavi Piepa Reo

7 ¹ Araoko irara oaa, vo reo-ia oa purapaavoi visiire oiso-ia, vao-ia Reo Taisi vearovira taraipataveira Moses oa purareva. Oreoa-ia oiso ragavira taraipataveira voeao vo reoar oea epao oea tootoovira toupai. ^{2^o} Oiso ragavira oa-a vao goruvira toupaveira reo goru o-ia riakova iria vatuato tapo toupave, vo osa tootoovira toupasi vo avukarei rutu. Ari ita, vosa oira arova kopiuro, oire ra viapau oiso reo goru sirova utuo ita. ^{3^p} Uva vosa rerava vatuato tupaoro iravu ragava toupave, oire ra va iava oira-ia ora reopaoro oearovu oirare oiso purapaave, “Avoeao, otopava-a o-ia.” Ari vosa vatuato oira raroero kopiuro, ra va iava viapau oiso va eva reo goru gasieve vo osa iravu raga oueve.

⁴ Oa-a vao oa oisi oiso toupaveira visiipa vao-ia, araoko irara oaa. Aue iava uvare visii-a vao visiigoa kopiitaera Krai tapo ovoovovira oiso osa Krai vo evao parikou-ia kopiuroepa. Oa vituaro iava viapau oiso visiipa Reo Taisi reipapeira Moses vaaro. Visiigoa oiso rutu toupataveira osa voeao kopii irara, oea viapau Reo Taisi uvupaive. Uva vo vokio-ia oiso rutu toupatavoi, rera voeao ro-ia Krai airepato visii vatuatoaro. Ro Krai ira kopii rovorovira, vorevira toreroepa. Uva rera tapo torepaoro vorevira kopii iava uvuipaviei ra vearo vovouro purapape vo rasio-ia vao sirova Pauto vo ruipaaro utupaoro. ^{5^q} Vo osa voviri tou rovopaera ora vigei vo ruipaaro raga-ia vuriara purapaoro, oa iava vao Moses vaaro Reo Taisi vara vuriara rorovovira kareke piepaivora. Osa viapau vao Reo Taisi vigeire oisoa korupape vuri pitupituro purapa arapa. Oa iava oisoa vo pitupitu vuriara purapape vo rasio-ia vao sirova vuri vovou vo goruaro utupaoro vore kopii ovoipasa. ^{6^r} Oire uva vo vokio-ia viapau oiso Reo Taisi vigeipa reipaerao. Oa iava tuukea karu pirorao, vo uvare va arova kopiiviera. Uva vo vokio-ia kovopae viapau oiso vao-ia tuariripa Reo Taisi. Viapau. Ari vao-ia airepa raiva vao oa karekervorao Tugoropato Uraurato vigeipa.

^m 6:22 1 Ko 7:22 ⁿ 6:23 Ro 5:12; Ga 6:7-8 ^o 7:2 1 Ko 7:39 ^p 7:3 Mt 5:32

^q 7:5 Ro 6:13, 21; Ga 5:19; Je 1:15 ^r 7:6 Ro 2:29; 2 Ko 3:6

Vuria Vo Pitupituaro Oa Vigei Vuri Pieva

^{7s} Oire apeisi vovoupaviera vare vao Reo Taisi? E vuria-a? Viapau. Asi vearoo. Ari ita, oa-a eva Reo Taisi oa raga ragai taraivora vaopa vuria vo pitupituaro. Vao-ia osa oiso purapapeira Reo Taisi, “Opeita iravu varaaro riiriipari.” Oire vosa viapau oiso purapaeri, oa iava viapau ragaire vo ruipa eva karekeeri iravu raga varaaro riiriisa. ⁸Uva va vao vuria orekerovu riiriipasa oa raga ragai soporeva rutu. Oa iava oiso rugorugooaepa, ra opitupiturovu rutu puraa orekerovu riiriipasa oa iava tavitavipai Reo Taisi. Oa iava Reo Taisi raga oiso ragai pieva ra vuria puraa. Iu, vosa viapau Reo Taisi vaieri, oire ra viapau oiso vuria oisi opitupitui purapaavori. ⁹Ari ita, voari rutu tuariri uva oisoa toupaa Reo Taisipa sopaipavira rutu. Oa-a eva oa iava oisoa tootoovira rutu toupaa. Uva Reo Taisi-a vao oa-ia tarairaiva, ora ragai varaaro-ia vuriara ateraerao vo uvare riroerao rutu oa vituaro-ia oiso rutu touavora, Kopiiti ragai. ^{10t} Ari ita, Pautoa raga ira Moses-pa Reo Taisi vate rovoreva. Oiso ra va iava oirara rutu tootoovira touive Reo Taisi sirova utupaoro. Uva va iava vao Reo Taisi taraia ouava. Uva va-a raga eva oa ragaipa kopiia vateva. ¹¹Oa vaaro-a vao vuria-a oa ragai keakeava vavo reoaro iava vao Reo Taisi. Oa vituaro iava tuukera viropa rutu. Oire uva vuria vo voriaro ouavorao vao-ia kopiia. ^{12u} Oiraopavira rutu, eva Reo Taisi Pauto vaaro rutu. Torevokoa rutu vearoo oa rigatoreva Moses.

¹³Oire uva apeisi-a? Vearo reoa va vao-ia oa ragaipa kopiia sipova, eke? Viapau rutu! Asi vao raga vuria vo pitupituaro oa sipova. Va raga iava vao vearo reo oa vao vuria vateva kopiia ragaipa. Auere oiso ra viaevira rutu vuria vo pitupituaro karekepe. Oire ra va-ia taraipaoro vao Reo Taisi vuri vovou vo pitupituaro eveipape oiso purapaoro, Vuri-a vao-ia vuri vovou vo pitupituaro.

Vo Ruiparei Iava Vareo Oarea Oiratoa-ia Ora Itopapeira

¹⁴Taraipavioveira vao-ia Reo Taisi urauraropa oa vatereva Tugoropato Uraurato vigei iava urauraropa vearoa rugooa vatepasa. ^{15v} Uva va-a eva vituaro iava vavagisi iraoparaerao oiso auepaoro, Eakere oisoa oiso vo pitupituro ragai varaaro? Oisopa osa varao oara pura ruipa ragaparaveira, osa viapau oisi vara purapaa. Vo osa varao raga purapaa oara pura arapa reasipara, uva vara raga purapaa evara vo vokiara rutu-ia. ¹⁶Oire vosa oisi ragavira oiso va puraa oiso osa va pura arapa reasipara, oire ra va iava vao Reo Taisi eveia, ra va iava oiso auera, Vearoa vao-ia torevoko reo oa oiso purapai “Opeita varao purapari.”

^s 7:7 Eks 20:17; Diu 5:21; Ro 3:20 ^t 7:10 Lev 18:5; Ro 10:5; Ga 3:12 ^u 7:12 1 Ti 1:8
^v 7:15 Ga 5:17

17 Oire uva viapau oiso ragai raga-a vao ragoa varao purapaaveira oara pura arapa reasiparaveira. Viapau. Vao raga vuri vovou vo pitupituaru raga oa oisi oiso ragai piepaiveira, oa vo toupaveira ragai sopaaro-ia. 18 Uva oiso ragavira rutu ora ragai-ia taraiparaveira, Viapau oiso ragai-ia vearoa vai epao, uvare rasito raga iava ragai. Oa iava raverave iraoparaveira. Ra viapau uvuiparai varao sirova utupasa torevoko vovouro, oara vo toupaveira ragai sopaaro-ia. 19 Oiraopavira rutu viapau oiso varao purapaaveira vearopara oara pura ruipa ragaparaveira. Ari varao raga purapaa vuriara oara pura arapa reasipara. 20 Oire vosa varao raga purapaaveira evara vuriara varao oara pura arapa oiso reasipara, opitupitua vituaro rutu-a vao-ia vuria, oa vo ragai sopaaro-ia toupaveira.

21 Oire uva oiso ragavira rutu tupaaveira, vo osa vearoa purapasa auepara, ovusa vuria tutuu pieve ita ragai iare ragai vo ruiparo piro piepaoro. 22 ^w Ari ita, ragai vo ruiparo vaopa ruipa iraopapeira Pauto vaaro Reo Taisi. Oiso ra ragai vaaro-ia rugooa tou iraopaive. 23 Vosa vouao varaua ora ragai iava eveipaa oiso vouao-ia oavuei reo goru oa vo rugoova ora upopapeira, oa sirova ruipa ragaparaveira. Oa-a eva vao-ia reo goru oa ragai iava varaua-ia toupaveira, oa eva vuria vo vovouaro goru piepaoro rutu ragai tuukepaiveira. Oa iava oiso rutu vapa tupaaveira ragai, Vapa kovopato vuri vovou, vo rara va sirova utupara. 24 ^x Avoeao, siraovira rutu uvare vuritoavi rutu-a ragai. Vouao-ia varaua ragai iava oua-ia iroutoa vai uvuiparoi ra voua tuuke piereve. Ra oisi iava viapau oiso ra ovoiei kopii iare ragai topapaive varaua. 25 ^y Uva ro raga ita Jisas Krai vigei reraaro Turaro, ira raga-a ira uvuiparoveira ragai tauvapasa. Oa iava rera iava Jisas Pautoa-ia vearo vaisi purapaaveira. Uva oisi-a oiso ragavira tupaaveira oiso, Vova ora ragai iava sopaua-ia uvava Reo Taisipa ruipapaoro va sirova utuparaveira Pautoa-re rugorugoo iraopaoro. Vo osa varaua vouao ragai iava oiso tupaive, Kovopato vuri vovou vo pitupituaropa.

Pauto Reraaro Tugoropato Uraurato Ira Vigeipa Tootooa Vatepareveira

8 1^z Vosa kataivira rutu rera tapo Jisas Krai toupape, oire ra va iava viapau Pauto vigei togapareve reora vai-ia. 2 Vo rara Oiraopa Tootoo rutu oupape rera tapo Jisas Krai, uvare Pauto reraaro-a Uraurato vo reo vao-ia purareva oiso puraoro, “Visii karukaruavo vuriara arova varao oara visii tuukeva kopiia-ia. Oiso ra oiso rutu toupata, Ragai vo reoro tapo reipai visiipa.” 3^a Vigei vao-ia oirara viapau oiso uvuipavioveira ra Moses vaaro Reo Taisi sirova vearovira utupavio. Oa vituaro iava viapau oiso uvuipapeira va vao Reo Taisi vigei torevokopasa

^w 7:22 Sam 1:2; 2 Ko 4:16 ^x 7:24 Ro 6:6, 8:2 ^y 7:25 1 Ko 15:57 ^z 8:1 Ro 5:16

^a 8:3 Ap 13:39; Hi 7:18

vigei virivaripaoro. Uvare Pautoa raga-a ira uvuiparoveira vigei rutu virivaripasa. Pauto ora rera Oviitoaaro kataitoa rutu siporeva vo rasio iare, oa iava oiravira kavauroepa. Uva kopiioepa vigei vaaro vuria vo voriaro ouoro. Uva va-a eva vuria oa vo pitupituroaro-ia puteoro rutu vigei karukarureva vova vuria-ia. Osa iava viapau oiso vigeipa reipapeira. ⁴Vao-ia Moses vo reoaro oa eva torevokopai. Uva uvuipaviei oiso ra varao purapape oarare tavitavipapeira vo reoa vao-ia Reo Taisi, vo rara Tugoropato Uraurato vo tavitaviaro sirova utupaoro vo rugorugooroarpa reasipavio ora vigei varaaro ragapa.

⁵Aue vituaro uvare voeao oearoa varao raga purapaiveira oara ragapa ruipapaave rutu, evoea-a oea varao ragare rugorugooapaaveira rutu oara voea ragapa karekepape. Vo osa voeao oea Tugoropato Uraurato vo tavitaviaro sirova utupaave, oea-a evoea varao ragare rugorugooapaaveira vara purapasa oara-ia rorupareveira Pauto. ⁶Vosa varao raga-ia rugorugoopavio oara vigei ragapa karekepapeira vo rasio-ia, oire uva vara voriaroei ita vao-ia kopii ovoi. Ari vosa vaore rugorugoopavio Tugoropato Uraurato vo ruipaaoro sirova utupasa, oa-a eva ovoiaroei vao-ia oiso-ia, Tootoo Ovoi ora gavaurea. ⁷Vosa ro ira oiso vara purapareve ora rera raga varaarore rugooapaoro, uva rera-a eera ira oiso toupape, Pautoa-va keripato. Aue vituaro uvare viapau oiso Pauto vaaro Reo Taisi sirova utuparoveira. Oiraopavira rutu, uvare viapau oiso uvuiparoveira, oiso ra va vao Pauto vaaro Reo Taisi sirova vearovira utuparo ⁸Iu ita, uvare voe-a evoea oea ora voea raga vo ruiparoaro sirova utupaaveira vo rasio-ia, evoea oea viapau oiso uvuipaaveira ra Pauto roru piepaive ora voea-ia.

⁹^b Vo osa visii viapau oiso purapataveira ora visii raga vo ruiparoaro sirova utupaoro. Ari visii Tugoropato Uraurato vo ruipaaoro sirova utupataveira, vo osa oisi oiraopape rutu oiso, Tugoropato Uraurato visii sopaaro-ia toupareveira. Oiraopavira rutu ro iava oirato ira-ia viapau oiso toupareve Tugoropato Uraurato ro Jisas reraaro, uva rera-a eera oirato viapau oiso Krais reraaro-a. ¹⁰^c Visii iava varaura taru kopiipere, uvare vuria vo pitupituroaro-a va eva. Ari ita, visiire oiso puraroverea Pauto, “Torevoko vovou irara visii.” Eisi osa iava visiipa Oiraopa Tootoo vatereverea Tugoropato Uraurato, vo rara Krais visii sopaaro-ia toupareve. ¹¹Oire vosa rera iava Urauratoarope visii sopaura-ia, uva va iava Pauto visii tapo vorevira tootoo piereverea kopiia iava vo Tugoropato Uraurato iavirava, oiso rutu osa Jisas tootoo piereva.

^b 8:9 1 Ko 3:16; Ga 4:6 ^c 8:10 Ga 2:20; Ef 3:17

Uvui Iraopaviei Ra Airerei Vovouvira Toupape

¹² Araoko irara oaa. Opeita Pauto vo ruipaaro vatavata iraopata ora visii vo ruiparoaro raga sirova utupaaro. ¹³^d Vosa oisi oiso piepaaro ora visii vo ruiparoaro raga sirova utupata, ra kopii ovoitaverea taru. Ari vosa Tugoropato Uraurato vo goruaro-ia visii vo ruiparoaro kopii pieta, oire uva uvuipatai ra Tootoo Ovoi rutu oupataverea. ¹⁴ Ari voeao oea Tugoropato Uraurato vo tavitaviaro sirova vearovira utupaave, oea-a evoea Pauto ovii iraraaro. ¹⁵^e Pauto visiipa Tugoropato vaterevora. Uva viapau oiso visii pierevora ra akukuvira rerapa kovopata rerapa uriri ragapaaro. Viapau. Uvare Tugoropato Uraurato vigei sopaura-ia toupaveira. Oa vituaro iava oiso toupapeira, Vigei-a Pauto ovii iraraaro. Ora vao vo osa tapo rera vo goruaro-ia oiso rerare purapavioveira, “Aite, aite.” ¹⁶ Uva ro-ia Tugoropato Uraurato ira vigei reraaro tapo uraurato ora takuvuparoveira. Ra va iava kataivira raga rera tapo oiso purapavioveira, “Vigei-a vao-ia Pauto ovii iraraaro.” ¹⁷^f Oire uva oisi-a eisi osa toupapeira oiso, Vigei-a rera ovii iraraaro. Oa iava varao vearopara vatevateara ouperea, oara orirupareveira voeopa rera voearo. Oiraopavira rutu viapau oiso varao raga-a vearopara, ari oaravu rutu tapo-a varao oara orirupareveira Kraisa-pa. Aue iava uvare varao tavakaara vo siraoro kaepapeira oiso osa Kraisa vo siraoro rutu kaereva. Eisi osa iava uvuipaviei ra varao tapo oupape oara peira vo Pauto ruvara-ia Kraisa varaaro.

Vigeipa Vearoa Toupaveira Keraria Vore Utupaua

¹⁸^g Vo siitokaro oara kaepapeira vo rasio-ia akukuara raga. Ari ita, vosa varei uvui ragapaaro varei akeake ragapapeira vao tapo rorua oa peira vore utupaua, oire uva viapau oiso uvuipavioveira osa ra oisi varei piepape. Eake iava? Uvare vigei roru piepareverea rera vaaro-ia vaea vovou rutu oa peira rera ruvara-ia Pauto. Ororua eva riroa rutu, oa vo siitokaro vaaro-ia putepaveira rutu. ¹⁹ Aue vituaro iava uvare vara rutu varao oara purareva Pauto voraro rutu, oara vo vokiore vagevagepaaro rutu toupaveira oiso ra pou piro vo vokio, ovokia-ia Pauto rera ovii iraraaro kareke piereverea orekerovu rutu osireiario-ia. ²⁰⁻²¹^h Oire uva vara rutu-a varao oara purareva oara rutu erupapeira. Ari viapau oiso vara vaaro-a. Viapau. Uvare vo rovoa-ia vuria vo pitupituaro rovoira rutu kareke rovoepa. Oa-a vao oa vituaro iava vara rutu iava vasereva Pauto, oiso ra oisi ragavira piepaive opesi ovoipaaro. Uva touvira vara

^d 8:13 Ga 6:8; Kl 3:5 ^e 8:15 2 Ti 1:7; Hi 2:15 ^f 8:17 Ga 4:7; 2 Ti 2:12; 1 Pi 4:13

^g 8:18 2 Ko 4:17; Kl 3:4; 1 Pi 5:1 ^h 8:21 Ap 3:21; Ro 6:21

rutu evara toupaveira vo vokiore tuepaoro oa-ia vara rutu eruara vo pitupituroaro opesi ovoiperea. Ovokia-ia vigei kareke piereverea Pauto. Evo voki raga ita oa-ia vara rutu ora tavarioperea airepara karekeoro ita. Ari ita, vigei rutu tapo ita osa raga ita eisi pieperea, oa iava varao oara purareva Pauto oara vigei tapo roruverea.

²² Vara rutu varao oara-ia taraipavioveira oara purapaoro rovoroepe voari tuariri. Oa iava vo vokio rekasierao vara, oara riroa tavaka vo siraoaro kaepaveira, oiso rorovira osa riakova o iria kakaetoava upiapaoro rera kavausa auempaoro gaupave. ²³ Uva viapau varao raga oara purareva, oara oisi eisi piepaveira. Viapau. Easi vigei tapo oirara. Vigoa vovouisiro iava koikoipapeira giigiirupaoro. Vigoa-ia toupaveira ro Tugoropato Uraurato, ro-ia rovopatoa rutu vatevatea vovouto Pauto, ira vatereva vigeipa. Oiraopavira rutu, uvare gaupaoro tuepavioveira vo vokiore oa-ia vigeire oiso puraroverea Pauto, “Ragai ovii iraraoro visii.” Oa eva vituaro iava airepavira ora tavariovoverea. ²⁴ Pauto vigei ora rerapa vorevira vorereverea, uvare rerare tuepaoro raripavioveira rera oirao piepaoro rutu. Oire uva eake-a vo reo vao porearo, raria? Oreoa porearo-a vao-ia oiso toupaveira, Tuepata varaore oara visiipa touvira karekeperea. Ari ita, vo osa ro ira iare oisi orekevu karekepe, oire ra viapau oiso vovouparo raripaoro ita, “Oa ouavere tou visivi.” Viapau, eva ita oa rerapa kareke ovoierao. ²⁵ Ari vosa viapau va keke ovoireve, oire ra va iava toko asavira rutu tueparo.

²⁶ⁱ Oire uva oisi-a eisi osa vituaro iava Tugoropato Uraurato urioparoveira vigei tauvapasa vao raverave vovou irara. Ira vigei tauvapaoro Pautoa-re variriparoveira vigeipa, vo rara viapau taraipavio oiso, Apeisi ragavira uvuipaviei ra oiraopa variri purapape. Vo varirio oa purapareveira Pautoa iare oa-ia koikoipaoro, viapau oiso irai oiratoa vai taraiparoveira va-ia aviavipasa. Oiso osa piepareveira Tugoropato Uraurato. ²⁷ Oiraopavira rutu Pautoa raga taraiparoi vigei iava sopaura-ia, ora vao-ia tapo taraiparoveira Tugoropato Uraurato vo koikoiaro vova vigei sopaoro-ia. Uvare Pauto vo ruipaoro sirova utuparoveira rera ro Tugoropato Uraurato vigeipa variripaoro.

²⁸ Uva vara rutu-ia varao vearovira taraipavioveira oara vigei-ia karekepapeira, oara rutu ovoiaro-a vao-ia vearoa. Oa vituaro oiso toupaveira, vosa Pautoa-pa siraopavio vigei vao vigoa reesireva ora rera vo ruipaoro-ia. Oire uva eagara, oara-a evara oara rutu porereverea Pauto vigeipa vearoa puraoro. ²⁹ Vigei rutu ropo rovorevoiva, vigei reesireva ora rerapa oiso ra oiso rutu toupape osa rera Oviitoaaro Jisas Krai. Oire ra Jisas oiso toupaveve vigei avaiotoaaro, vigei vao rera araoko iraraoro rutu. ³⁰^j Uva Pauto vigei reeresireva katakataivira vigoa

ⁱ 8:26 Mt 20:22; Ef 6:18 ^j 8:30 Ef 1:5, 11; Ro 9:24

roporopo rovopaoro. Uva vigeire keera rovoroiwa, oiso puraroepa vigeire, “Torevoko vovou irara visii.” Oa iava vearopara vatevatereva rera vaaro iava keraria.

Pauto Vaaro Siraoa Oa Viapau Uvuipai Ra Opesipe Vigei Iava

³¹Vara rutu-ia tarai ovoiviepa evara. Uva aa vo reo rutu-a vao oa epao touvira oa purapere rara? Vosa Pauto vigei tapo ora takuvuro vigei virivario, uva uvuipaviei ra voeaore oea vigeiva ora keripaaveira oiso puravio, “Eagara, visiipe.” ³²^k Viapau oiso iirukoto-a Pauto ora rera Oviitoaaro raga-ia kavikovira vovoupaoro. Viapau. Ira akukuvira rutu vovou eakavira paaroreva ro-ia Jisas vigeipa. Oire uva oisi-a eisi osa ragavira rera piereva osa tapo orekerovu rutu iava paarorovere akukuvira vigeipa. ³³Iroutoa vai rutu-a ro ira uvuiparoi ra vigeire vao Pauto ovii iraraaro oiso puraro, “Vuri irara-a visii”? Oire viapau oiso irai epao. Eake iava? Uvare rera raga Pauto ira vigeire oiso puraroepa, “Vearo irara-a visii torevoko irara.” ³⁴^l Ari ita, viapau rutu uvuipaai oei oiso ra oisi vigeire purapaave oiso-ia. Aue vituaro iava oiso-ia uvare Krai Jisas kopii rovoroiwa, vorevira rera ita tore piereva. Oa iava oirapapa varataaro-ia vao Pauto toreparoveira. Uva voa toupao Pauto arepareveira vo vigei tauvapasa.

³⁵Oiraopavira rutu. Viapau oiso irai epao ira uvuiparoi ra vigei iava Krai vo siraoaro tokoreve. Ari ita, otavakarovu rutu karekepapeira vigei-ia oiso-ia, tavaka vovou-a vao, ari tou taraapa vovou-a vao, ari kasipupa vovou-a vao-ia vigeire uvare vigei-a Krai voeaaro, ari ogoe vuuta vao, ora apotapa vuuta vao, ari ora upopa vo vuutaaro-a vao, ora vao-ia kopii. Oire uva aa vao-a vao vara iava evara oa uvuipai ra Krai vo siraoaro tokove vigei iava? Viapau rutu oiso oaei. ³⁶^m Oara iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Vokiara rutu-ia igeipa tutuu piepapeira kopii, uvare vii voeaaro-a igei. Igoa oiso rutu piepaiveira osa sipsip kare, okarea upopasa auepaaveira.’

³⁷Oiraopavira uvare siraoa vo vavataaro kaepapeira. Uva viapau oiso oaei ra vigei-ia putepaive. Oa iava uvuipaviei ra va-ia roru iraopape va kaepao, uvare vo roru vituaro-a vao-ia, Jisas vo siraoaro vigeipa. ³⁸ⁿ Oiraopavira rutu va-ia tarai iraoparai oiso-ia, Easi viapau oiso oaei oa uvuipai ra vao Jisas vo siraoaro tokove vova vigei-ia oiso-ia, kopiiarei ora tootooa oarea tapo viapau oiso uvuipai, ora purapurapa irara ensel, ora voeao oea orekerovu rutupa reipaaveira oea rutu vuvuiua-ia toupaveira, ora varao oarai vo vokio-ia ora varao oara epao vore utupaua, ³⁹ora

^k 8:32 Jo 3:16; Ro 5:8 ^l 8:34 Kl 3:1; Hi 1:3, 7:25, 9:24 ^m 8:36 Sam 44:22; 2 Ko 4:11

ⁿ 8:38 Ef 1:21; 1 Pi 3:22

varao rutu orekerovu oara peira vuvuiua-ia, ora varao rutu orekerovu oara vo rasitua-ia toupaveira. Oara rutu evara viapau rutu oiso uvuiapai. Viapau oiso oarai epao varao rutu iava evara oara purareva Pauto oara iava oarai uvuiapai oiso ra vigei tokove vova Pauto vo siraoara-ia, vo sirao-ia vigeipa oa-ia vituparoveira Krai Jisas vigeipa ro vigei Turaroaro.

Pol Siraoroepa Jiu-pa Irarapa Voeao Oea Reesireva Pauto Ora Rerapa

9 ^{1º} Ragai-a Krai reraaro uva viapau oiso kuuvuparai. Ro Tugoropato Uraurato ira ragai sopaaro tokipareveira. Uva voa tupaoro ragai tapo katai reo rutu puraparevoi. Oa iava oiso puraparai, Viapau oiso kuuvuparai oiso purapaoro. ²Riroa rutu siraoa oa ragai-ia toupaveira ragai iava vovuisi vavata pie irapaoro vokiara rutu-ia. ³Uvare voeavioe sara irara oaa rugorugoo iraparaveira Jiu. Voeao katai revasi rutu ragai tapo, oevia isivaapea Jisas-re. Uva va voriaro ouivereia ora voeapa rara. Oa iava oiso vovou iraparai ra voea vo voriaro vao vuri vori oua voea vo tavukiara ouoro. Eagara, vosa ragaire Krai oiso puraroveira, “Vurito vii,” voea arova oisi ragai vaisioro. Uvare rirovira rutu voeapa sirao iraparai. ⁴Aue iava uvare Pauto voeao raga Jiu-pa irara roro piereva ora rerapa voea oiso vaisioro, Ragai ovii iraraaro. Oa iava voea iava oearovupa kerariaro iava paaroroepa. Oa iava Pauto voea tapo reo ovoiro purareva vao tapo Reo Taisi oa rigatoreva Moses. Ora tapo vaore oiso ra oiraopavira Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive. Uva va isivaaro iava Pauto voeapa reo ravaa purareva oiso, “Utupavira taru visii oriruavereia rutu ora ragai ruvara-ia.” ^{5º} Voeari turaro irara reipa irara Pauto voeaaro, voeao aao iraraaro oea-a voeao Jiu-pa irara vo vokio-ia. Oire uva Krai-a voea saratoaaro vo osa oisoa tootoovira toupaveve vo rasio-ia. Uva Pauto ira turaroparoveira orekerovu rutupa. Ira-ia uvuiapaviei ra vuurapa vaisi purapape opesi asavira rutu. Eva ovoieia oiraopa.

Pauto Oirara Rutu Reesireva Ora Rerapa

^{6º} Iu ita, reo ovoieia purareva Pauto voeapa Jiu-pa irara. Uva viapau va sirova vara rutu ouiva oara-ia voeapa reo ovoieia purareva. Uva apeisi-a? Oisi eisi vuripai? Viapau. Uvare oearovuei voea iava Jiu voeao oea viapau roporeva Pauto voea iava. ⁷Oisi ragavira eisi osa voeavioe Ebrahim ovii iraraaro, viapau oiso voea ruture oiso puraroepa Pauto, “Visii rutu-a vao-ia ragai voeaaro.” Viapau. Easi eera oiso puraroepa Ebrahim ragare “Ro Aisak vii oviiitoaaro kikooto, ira ovii iraraaro raga oiso karekeave vii iavapa irara. Vo osa voeao viapau, avaioto ovii iraraaro.” ⁸Oreoa porearo vituaro oiso tupaivoi, Viapau oiso Ebrahim ovii iraraaro rutu

º 9:1 2 Ko 1:23, 11:10 º 9:5 Kl 1:16-19; Jo 1:1 º 9:6 Nam 23:19

oiso toupaveira, Pauto voeaaro. Voeao oea varaua vo ruipaaro-ia puraa viropa. Ari voeaao raga oea Ebrahim-re aiteaepa vo osa voea-ia Pauto vo reoaro vao reo ovoi oirao piereva. ^{9r} Uva oiso Reo Ovoi-ia Ebrahim tavireva Pauto, vao oa-ia oiso puraroepa,

‘Vo osa vuuta-a vao torevokovira pou piro, oire ra vorevira vorera. Oa iava vii vatuaavaaro Sera kakaeto kavavevere.’

^{10s} Uva touvira reoreoparai va iava vao oiso osa Aisak riroroiva, vatuaava oureva Rebeka. Oa iava tavara kakaerei kavaveva. ^{11-12t} Oire vosa kovua raga-ia kavau asavira tousiva vo vuria pura asavira ora vearoo, uva Pauto Rebeka tavireva vaierei iava oiso, “Kikooto ro avaiotoapa reiparovere.” Uva oisi ragavira piereva Pauto vo rera vo vovouaro oirao piesa oiso. Oire uva vaierei-ia touva vo reesirei vo rovoa-ia. Uvare viapau oiso vaierei vo pitupituroaro-a, oara sirova oisi vaierei reesireva. Ari rera raga Pauto vo ruipaaro-a, oa-ia oisi vaierei piereva. ¹³ Iu, osa Tugoropa Vuku purapapeira oiso, ‘Pauto oiso puraroepa, Jekop-a ro, irapa ruipaparaveira ropa Iso reasipaoro rutu.’

¹⁴ Oire uva apeisi ragavira? Pauto akerukavira oiso vo reo purareva, eke? E apeisi-a? Viapau torevokotoa rera Pauto, eke? ^{15u} Ari ita, Pauto oiso puraroepa Moses-re,

‘Ragai oiso oirara piepaaveira ragai vo vovouaro sirova utupaoro. Oearovupa voea iava siraoparaveira.’

¹⁶ Oire uva oisi-a eisi osa ragavira Pauto vo siraoro oupapeira. Vao osiraoa vituaro oiso toupaveira, Viapau oiso vigei vo kovoaro-a ora viapau oiso vigei vo ruipaaro-a oisi piepasa, ari rera raga vo vovouaro-a. Oa sirova oisi piepapeira. ^{17v} Oire uva Fero-a ro-ia ira-ia ovoovoa toupaveira vao oa-ia Pauto rerare oiso puraroepa, ‘Ragai vii turaro piepaavo. Oa iava orekerovu kareke pieavere vii-ia. Oire ra vara kekepaoro ragai vo goruaro taraipaave. Ora aue tapo ragai vaisiara viripaivere vo rasitoa rutu-ia.’ ¹⁸ Uva vo ovoovoa-ia uvuipaviei ra vearovira taraipavio oiso, Ora rera vo ruipaaro sirova utupaoro oearovu ragapa siraoparaveira oearovu riro kaureo piepaoro ritakovira rutu.

Pauto Vaaro Iava Siraoa Ora Rera Vaaro Kasipua

^{19w} Oire uva Pauto oirara rutu oiso piepareveira ora rera vo vovouaro raga sirova utupaoro. Uva va-a vao oa iava irai vai pasi visii iava ragaire oiso purarovere, “Vosa eisi piepareve Pauto, oire uva iroutoa vai uvuiparoi ra Pauto vo vovouaro gasireve? Uva apeisi ragavira iava Pauto uvuipa ra iraire oiso puraro, Vurito-a vii”? ^{20x} Ari iroutoa vai-a vii vova rasito, viigoa uvuipau ra eisi purau Pauto tovipaoro? Uva o-ia pitokava

^r 9:9 Jen 18:10 ^s 9:10 Jen 25:21 ^t 9:12 Jen 25:23 ^u 9:15 Eks 33:19 ^v 9:17 Eks 9:16

^w 9:19 Jop 23:13; Dan 4:35 ^x 9:20 Ais 29:16

viapau oiso uvuipaoi ra toreoro oiso purao rore ira oira purareve, “Eakere oiso ragai pieparivoi?” ²¹ Oiraopavira rutu, ro-ia ira pitokarirei purasa aueparo oiso iriavu oira-ia vearopara gurupareve, ari iriavu o iria-ia vuriara rogaraara vikipareve. Uva eisi piepaoro oisoa rera raga vo ruipaaro sirova utuparo.

²² Oire uva apeisi ragavira Pauto toupaveira? Ira voeaore kasipu iraoparoveira oearoa vuri pitupituro purapaiaveira. Ra oiso vovouparora voea opesi piereve ora rera vo goruaro rutu karekeoro voea-ia. Osa viapau oisi voea piepareve vagevagevira. ²³ Iu ita, oiso piepareveira voeaore oeapa siraoparoveira. Oiso ra voea-ia keraria vituaro rera vaaro karekereve. Uva voea-a vigei raga ita. Vigoa vatatopo piepareveira rera varaaro vearopara oupasa vo rera vaaro-ia keraria. ²⁴ Uvare vigei ruture keeraroepa ora rera iare. Iu, uvare oevu-a vigei iava Jiu, ovusa oevivu-a voea voea raga iava ratau tou irara. ²⁵ ^y Oiso osa puraparoepa vo Pauto rigato oa purareva Hosea vo Tugoropa Vuku voea iava ratau tou irara, ‘Voeao oea oiso viapau tupaive ragai voeaaro, oea vaisiaverea oiso, Evoea ragai voeaaro rutu. Ora voea oea vo sara sovaria tupaiveira oeapa viapau siraopara, evoea-a oeare oiso puraraverea, Visiipa tapo sirao iraoparaveira. ²⁶ ^z Uva vo uva vo tavitavio uvuiva oiso, Viapau oiso ragai voeaaro-a visii, uva evoa raga ita oiso vo vaisio uvuiverea, Ragai ovii iraraaro visii, ragai Pauto Tootoo Ovoi.’

²⁷ ^a Ora vo reo tapo oa vo Vuku-ia Tugoropa tupaiveira origatoa purareva Aisaia Jiu-pa irara iava. Oa-ia oiso puraroepa,

‘Vosa voea Jiu-pa irara rutu vieiaro takuvuaro rutu oiso tupaiveira osa rogaraara riroara rutu, oire uva voea iava kataipa irara raga roporoporevere ora rera iare. ²⁸ Vao vituaro iava uvare ikauvira ora goruvira rera ro Turaro Pauto voea varaaro vuriara voriaro vatereverea voeapa.’

²⁹ ^b Aue iava uvare oiso ragavira Pauto va purareverea osa Aisaia rovvira voari rutu va rigato rovoreva,

‘Ro reitoa rutu Turaro Pauto. Oire vosa viapau oiso Jiu-pa irara vigeipa siraoroeri ora voea vigei ovii iraraaro, uva vigei rutu vigoa opesi pie ovoirevori, oiso osa voea oea Sodom uruirei-ia oisoa tupaive ora Gomora urui.’

Voeao Isrel-pa Irara Jisas Vo Tavitaviaro Viapau Oirao Pieiva

³⁰ ^c Uva apeisi puravio va iava eva? Oiso-ia, voea-ia ratau tou irara oea viapau oiso kasivarivira rutu oisoa kovopaive, oire ra va iava oiso

^y 9:25 Hos 2:23 ^z 9:26 Hos 1:10 ^a 9:27 Ais 10:22-23 ^b 9:29 Ais 1:4, 13:19

^c 9:30 Ro 10:6; Ga 2:16

toupaive, Torevoko vovou irara rutu vo Pauto osireiario-ia. Ari ita, vo osa Pauto oisoa oirao pie iraopaive, eva-a oa raga iava Pauto voeare oiso puraroepa, “Torevoko vovou irara rutu visii.” ³¹ Vo osa voeao Jiu-pa irara Pauto oea rovovira ropo rovoreva ora rera iare, oea-a evoea oisoa taraa ragapaive rutu oaravure aue iava Reo Taisi. Oiso ra oisi oai iava oiso karekeave, Torevoko irara rutu vo Pauto osirearo-ia. Vo osa viapau oisi voeapa uvuipape rutu. ^{32^d} E apeisi-a oiso osa vaaro-ia viapau oisoa uvuipape voeapa Jiu? Aue iava uvare ora voea raga ora virivaripasa ora voea ragapa oiso vo kovo pura ragaiva. Osa viapau oiso oirao pie vovou vai puraiva rera-ia Pauto. Oire uva avekeei iria toupaiveira o iria-ia koveaepa. Oa iava viapau oiso uvuiaepa oiso ra vo raivao sirova utuave virivaria oupa raiva. ^{33^e} Uva Tugoropa Vuku oiso tavipapeira o iava aveke ro Jisas, ‘Keketa, o-ia aveke iria tovoavoi vo-ia Saion taere sovara-ia ravaavira. Iria-ia koveavere ora opesi pie ovoiro. Ari vosa ro ira rera-ia raripaoro rera oirao piepareve rutu, eera-a ira-ia viapau uvuiparoi oiso ra rera iava vasereve.’ Mt 21:42; Ro 10:11

**Voeao Isrel Vata Viapau Oiso Torevoko Pitupitu
Sirova Utuaepa Vao Pauto Vaaro**

10 ¹Araoko irara oaa, rirovira rutu rugorugoo iraoparaveira voeare Jiu-pa irara ragai iavapa irara. Uvare rirovira rutu oiso ruipa iraoparaveira ra Pauto voea oureve ora rera iare. Oa-a eva oa iava rirovira rutu Pautoa iare variriparaveira voeapa. ^{2^f} Uva vearo reo rutu purapaavoi voea iavirava, uvare kasivarivira rutu kovo iraopaiveira, oiso ra voea-ia Pauto rorureve. Ari ita, akukupapavira rutu kovo ragapaiveira, uvare viapau oiso soporepaa viroveira ora voea vo kovoroaro vituaro iava. ^{3^g} Viapau rutu oiso taraipaaveira vao iava vo osa Pauto oirara oiso vaisipareveira, Torevoko vovou irara. Ora aue tapo vo osa kovo ragapaiveira oisore ra vo vaisio ouive, Igei-a vao torevoko irara. Oa-a eva oa vituaro iava viapau oiso ora voea iava vasepaiveira oiso ra Pauto voea torevokoreve. ^{4^h} Uva taraipavio rutu oiso Jisas urioroera. Oa iava Reo Taisi vo goruaro opesiera. Oire uva vo vokio-ia oiso toupai, Vosa ro ira rera oirao piepareve rutu, eera-a ira torevoko vovoutoa rutu vo Pauto osireiario-ia.

**Pauto Oiso Ruipaparoveira Ra Ora Rera Iare
Oirara Rutu Vorereve Voeao Ouoro**

^{5ⁱ} Moses vo reo rigatoreva Reo Taisi iava oiso-ia,
‘Irouto-a ro ira tore ruipaparo vo Pauto osireiario-ia oiso rutu osa torevokoto, ira uvui iraopa oiso ra varao rutu sirova uturo oara

^d 9:32 1 Pi 2:6, 8 ^e 9:33 Ais 28:16 ^f 10:2 Ap 21:20 ^g 10:3 Ro 1:17; Fl 3:9

^h 10:4 Ga 3:24; Ro 7:1-4 ⁱ 10:5 Nie 9:29; Esi 20:11, 13, 21

epao Reo Taisi sovara-ia. Uva oisi eisi piepaoro Tootoo Ovoi oureve.’

⁶Ari oreovu raga vao oa toupaveira va iava vao oirao piea Pautoa-ia oiso,

‘Opeita ora viire oiso purau, Irouto ro ira vuvuiua iare iparoverea?’

[oiso ra voava Krai vara piereve]. ^{7j} Ora

‘Opeita oiso tapo ora viire purau, Irouto-a ro ira rasito sovara-ia rokoreverea?’

[oire ra voava Krai ipa piereve vorevira kopiia iava]. ^{8k} Uva eake rutu-a oare purapapeira Pauto vo rearo vaore torevoko vovou? Oreoa vao oiso purapapeira,

‘Vo reo-ia vao iava torevoko vovou viapau oiso taratarapaa vare taraapasa. Oreoa-ia reoreopaveira ora vii gisipoaro iava. Ora vo reo oirao piepariveira vo ora vii vovouaro-ia.’

Oreoa vao oa iava voviri visii tavitavi rovoavora oiso puraoro, “Oiso toupatavere Krai oirao piepaoro.” ⁹Vo rara oiso purapata ora visii gisipoaro iava, “Jisas ragai Turaroaro.” Vo rara tapo ora visii vovouaro-ia vao oirao piepata rutu oiso osa Pauto Jisas vorevira tore piereva kopiia iava. Oire eva-a oa iava uvuiparoi ra visii vorereve vorevira ora rerapa visii virivarioro. ¹⁰Oa vituaro-a vao-ia oiso-ia, Vosa Pauto oirao piepape vo ora vigei vovouaro-ia, oire ra va iava vigei vaisireve oiso puraoro, Torevoko vovou irara visii. Ora vo rara oiso purapavio, “Jisas vigei Turaroaro.” Oire ra va iava ora rerapa vigei vorevira vorereve ita.

^{11l} Vo Tugoropa Vuku-ia oiso purapapeira,

‘Ro ira rera oirao piepareve, oire uva rera-a eera ira iava viapau uvuiparoi ra rera iava vasereve.’

^{12m} Uva vo reo-a vao-ia oa oiraopapeira rutu voea rutupa oirara, voea Jiu-pa irara, ora voea ratau tou irara, uvare katai irara rutu-a vo Pauto osireiario-ia. Ro Pauto vigei rutu reraaro Turaro. Oire vosa irouto-a ro ira Pautoa iare variriparo, eera-a irapa uvuiparoi ra vearopara paaropareve Pauto rera tauvapasa vara-ia. ¹³ⁿ Uva oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Ro ira variriparo vore Turaro akepaoro auere tauva, eera-a ira vorereve ora rerapa rera virivarioro.’

¹⁴Vosa viapau Pauto oirao pie rovopaive, oire ra apeisi ragavira rera Pauto akeive tauvaare? Ora vosa rera iava vo siposipo viapau uvu rovopaive, oire ra apeisi ragavira ita rera oirao pieive? Ora vosa viapau siposipopa irara vai toupave voeapa siposipopasa rera iava, oire ra apeisi ragavira uvuipaave ra rera iava vo siposipo uvupaive? ¹⁵Ora vosa viapau irai toupaveve siposipopa irara vai arupasa, oire ra apeisi ragavira vo

^j 10:7 Hi 13:20 ^k 10:8 Diu 30:14 ^l 10:11 Ais 28:16 ^m 10:12 Ro 3:22 ⁿ 10:13 Joe 2:32

siposipo vao kosipa piro voraro rutu viripasa? Ari ita, Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

‘Vosa oevu vigei iare poua viro Vearo Siposipo iava vigeipa siposiposa, osa-a oiso osa vearopapeira rutu.’

Isrel-pa Irara Isivapaaveira Va Vao Vearo Siposipo Uvu Arapa

¹⁶° Uva oearovu isivapaaveira rutu va vao Vearo Siposipo uvu arapa. Oa iava vao-ia Aisaia oiso vo reo rigatoreva,

‘Turaro, kataipa iraravi raga ragai vo rearo uvupaiveira vo reo oirao piepaoro. Vo osa oearovu reasipaave.’

¹⁷Oire taraipaviveira vao-ia Kraisa iava vo tavitavi oiso osa oearovu voari tuariri vigei tavi rovoiva. Oire uva vo tavitavia eva oa vituaro-a vao-ia, oa iava Pauto oirao piepapeira.

¹⁸^p Uva visii akepaavoi oiso, E Jiu viapau vo tavitavi iava vao uvuiva? Ari oiraopavira oa iava vao-ia uvuiva, uvare Pauto vo rearo oiso purapapeira,

‘Ari ita, siposipopa irara vo siposipoaro gurukoaro voraro rutu rasitoa-ia viriva. Oreoa vao-ia voraro rutu avaepa rasito rutu rekasiaro-ia.’

¹⁹^q Uva oiso tapo vovevira ita visii akepaavoi oiso, E apeisi-a? Aviavipai vo reo voeaopa Jiu, eke? Ari! Uvare Moses oiso vo rigato purareva va iava vao,

‘Viapau oiso ragai vo rearo outava, eva oa iava voeaopa ratau tou irara tavitaviravere. Eva-a oa vituaro iava oiso ragavira aveavepataverea. Uva voea voea-ia ratau tou irara sopaipa irara voeare kasipu iraopata, vo osa Vearo Siposipo uvu rovopaive.’

²⁰^r Ora Aisaia tapo ira goruvira rutu uriri asavira vo reo vao rigatoreva va iava vao-ia,

‘Oirara ragai kekeiva voea oea viapau ragaire oisoa taraapaive. Ora ragai voea-ia poua viropa voea oea viapau oisoa oearoi akepaive ragaire.’

²¹^s Ari ita, Pauto oiso puraroepa voeare Isrel-pa irara,

‘Vokiara rutu-ia voea ouou ragapaaveira ora ragai iare, ovusa ragaire isivapaave kaureopaoro.’

Pauto Siraoparoepa Oearovivupa Isrel-pa Irara

11 ¹Ragai vo akearo-a vao-ia oa oiso purapai, E Pauto voeaore isivaroepa rera voeaaro Jiu? Viapau rutu. Ragai-a vao Pol voea iava rera, uvare ragai aautoaaro-a Ebrahim voea iava rera. Ora vao tapo

° 10:16 Ais 53:1 ^p 10:18 Sam 19:4 ^q 10:19 Diu 32:21 ^r 10:20 Ais 65:1; Ro 9:30

^s 10:21 Ais 65:2

ragai vo saraaro oa oiso vaisipaiveira, Bensamin. ^{2 t} Oea roporeva voari rovoa rutu-ia Pauto ora rerapa, voeao Jiu-pa irara. Oire uva vo vokio viapau oiso voeare ovauparoi. Oreoa vao oa-ia taraipataveira Tugoropa Vuku-ia toupaveira vao iava osa Ilaija Pauto tavitavipaoro Isrel-pa irara togareva oiso puraoro,

³ ‘Turaro, vii voeaaro siposipopa irara upoiva voea kopii pieoro. Ora vii varaaro tapo eravaoara rigaiva. Uva ragai raga vao-ia ragoa touvira toupaaivoi. Uva ragai tapo uposa ita auepaai.’

^{4 u} Uva apeisi ragavira Pauto rera vo reoaro aatoreva? Oiso-ia, ‘Viapau oiso vii raga-a. Ari oevu rutu tapo-a erao vatara tuku (7,000) evoea oea viapau ro-ia kuuvuto pauto vuurapa vaisi purapaiveira Bal. Oea-a evoea oea touvira toupavoi ragai voeaaro.’

⁵ Oire uva oisi ragavira-a eisi osa toupavoi katakataipa irara vo vokio-ia voeao rera voeaaro. Voeao oearoa roporoporeva ora rerapa, uvare oisoa voeapa vereopa vovou vatepareve. ^{6 v} Oiraopavira rutu oiso osa vao oira roporopopa pitupitu vituaro toupaveira vereopa vovou raga-ia vao rera vaaro. Oa vituaro-a vao-ia oira roporopopa pitupitu viapau oiso toupaveira varao iava vearopa kovoro oara purapaive. Vosa oisi eisi toupavoi, ra viapau oiso Pauto vaaro vereopa vovou oiraopape rutu.

⁷ Oire uva oisi raga toupaveira osa viapau vao kekeiva Jiu oare oisoa taraa ragapaive vereopa vovou Pauto vaaro, ovusa voeao raga katakataipa irara, voea iava oea roporeva Pauto, oea va keke ovoiiva. Ovusa oevu voea iava Jiu oea iava oisoa rugorugooara tuukevira rutu vavagisivira toupave. Oa iava rerare Pauto isivaaepa. ^{8 w} Oa-a vao oa iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Pauto voea vo vovouroaro vavagisi piepaoro rovoroea voari tuariri rovoa-ia. Oa iava vo rutu rekasiaerao vo vokio-ia oisi raga piepaoro. Uva va-a eva oa iava viapau oiso uvuipaai ra oiraopara kekepaoro vara eveipaive, ora varao tapo oiraopa reoro oisi raga ita viapau eveipaoro vara uvupaive.’

^{9 x} Devit tapo oiso puraroepa vo rigato-ia oa purareva,

‘Ari ita, oisoa aioara tapo vearopara purapaive oiso keapaoro, Varao iava igei-ia rorupareveira Pauto. Vo osa vara rutu-a evara akukuara raga. Oara-ia ora voea vo vovouroaro raga-ia oisoa viripato purapaive rera-ia ora voeare kuverava purapasa. Oire uva oisi-a oiso osa vara purapaoro ora voea-ia rikui-ia koveaepa voa ora kopii pie ovoioro. ¹⁰ Vearopai vosa voea iava osireiara voririkepa, oa iava viapau uvuipaepa ra oaravu eveiive. Ora

^t 11:2 Sam 94:19; 1 Kin 19:10 ^u 11:4 1 Kin 19:18 ^v 11:6 Ro 4:4 ^w 11:8 Ais 29:10; Diu 29:4 ^x 11:9 Sam 69:22-23

vearopai tapo vo uvare vosa pukoa viropa riro vavatapara kaepaoro tavaka vovouro.’

Oearovu Oirara Oureva Ora Rerare Vorevira Pauto

¹¹ Oire visii akepaavoi oiso-ia, E Jiu kove ovoiaepa koveoro, eke? Viapau rutu. Easi evoea vorevira toreaverea. Ari ita, uvare koveaepa voea vo pitupituroaro-ia varao vuriara, evara oara kekeoro Pauto voea arova voeao Jiu ora poreroepa voeao iare ratau tou irara, ora rera iare voeao ousa. Oire uva rera vo siraoaro voeaopa ratau tou irara, oa kekeoro voeao Jiu rerapa vorevira ruipapaaverea, oiso ra voeapa ita vorevira siraoaro ita utupavira. ¹² Uva oisi ragavira oiso pieivoiva Jiu, Pauto oearovu rutu vatereva rera vo reoaro voraro rutu vo rasio-ia. Ari ita, uvare voea vaoro Jiu oirao piea rera-ia oisoa potepaive, oa-ia oearovu rutu vo rasio iava uvuipaai ra rera goruvira rutu oirao piepaive. Uva oisi-a eisi osa iava oearovu vearoara ouiva, vo osa Jiu vuriara puraiva. Uva vara-a evara oara-ia pute pieara vearopara rutu ouiverea voearei rutu takuvuaro, vo rara Jiu vorevira ora poreave rera iare Pauto.

Voeao Ratau Tou Irara Oea Jiu Vo Tavukiaro Ouiverea Rara

¹³ Visiire ratau tou irara reoreoparai, uvare ragai-a Krais-pa kovopato visiipa. Oire uva viapau oiso ariiparai vo kovova vao-ia reia rutu oa purapaavoi visiipa. ¹⁴ Oiraopavira rutu, reia rutu vao-ia kovoa. Vosa oisi ragavira rugorugoopaaeri voeao Jiu, ra vaopa Pauto vo kovoaro ruipapaave vai pasi. Oa iava vorevira porea virori rera iare Pauto vo utupavira. ¹⁵ Vo osa Jiu-pa irara arova ora poreroepa voeao tapo ratau tou irara ora agiagisa. Ora vo osa voeao tapo Jiu-pa irara oisi raga ita vorevira ora poreave rera tapo vorevira ora agiagisa ita. Vosa oisi ragavira oiso pieive, oire ra oiso rutu roropape voeapa kopiia iava vorevira toreai rera iare Pauto. ¹⁶ Oire vosa tuariri voeri Ebrahim vase oisoa toupave Pauto voeaaro, oea iava voeao-ia vo vokie-ia, oea tapo ita oisi ragavira eisi toupavoi. Uvare oiso-ia vosa vo eva vavurupaaro vearovira toupave, oire ra va iava vo eva raoaro tapo oisi raga ita vearovira toupave.

¹⁷ Oire oevavu oliv ova oa varuparo uvavu toupaveira. Oa iava oraorovu piaiva. Uva vo tokoruro iare oraorovu ouiva vo evao iava vegovego ova oavu oliv ova. Oiso ra vo raoro siguvaive vo tokoruro-ia. Ra voa poretepe. Oire uva visii-a vao-ia ratau tou irara visiigoa oiso toupata osa vo evao vegovego ova oliv ova. Visiigoa oiso rutu oureva Pauto osa vo evao vegovego ova vo evao iare, oa vo oisoa toupave varuparo paupa

^y 11:11 Ap 13:46; Ro 10:19 ^z 11:12 Ro 11:25 ^a 11:16 Lev 23:10 ^b 11:17 Jer 11:17; Ap 2:39

ova. Oiso ra voa vorevira poreteta gorua ouoro tootoosa. Vo goru oa peira Jiu-pa irara tauvapasa. ¹⁸Oire ra viapau oiso rutu rugorugoopata, Vearo irara rutu-a visii voea-ia putepaoro Jiu, oea oiso tokoa viropa osa vo evao. Viapau. Uvare visii oiso rutu toupatavoi, Raoara visii. Iu ita, viapau oiso raoara vavuruparapa tootooa vatepaiveira. Viapau. Asi vavurupara-a oara raoara vatepaiveira tootooa. Eva oa vituaro iava viapau uvuipatai ra ora rei vaisi pieta.

¹⁹Oire uva pasi oiso vaio purapatai, “Ari ita, Pauto oea piareva. Oa iava voea vo tavukiaro ouiovorao.” ²⁰^c Iu, oiraopa reo vao-ia. Uvare Pauto voea piareva, vo rara reasipaave Pauto oirao pie arapa. Oire vo osa vo tavuki-ia eva toupata, uvare rera oirao piepataveira, ra opeita vagupaoro ora visii iava riatapata. Viapau. Ari vo ovoovore rugoo iraopaoro uriri iraopatavere. ²¹Aue vituaro uvare evoea Jiu oiso toupai osa vo evao sipusipuario, oa varuparo toupaveira. Oeva iava Pauto voea piareva voea tokooro. Uva apeisi-a vosa visii tapo vao-ia vo evao iava vegovego ova oisi eisi oai vuria vai purata osa evoea Jiu? Oire ra viapau oisi oai iava Pauto visii tapo tokoreve visii piaoro, eke?

²²Keketa! Oiso osa ragavira Pauto vo pitupitureo purapareveira oiso, oearovupa siraoparoveira oearovupa kasipupaoro. Oire ra ora voea vo vovouroaro-ia vuri vovouro vorevira voea viro piepareve. Uva oisi ragavira-a eisi osa voea Jiu ora voea-ia viroaera uvare voea tokorevora. Vo osa visii ragapa riroa rutu siraoa rera vaaro karekereva, vo uvare touvira rutu Kraisi oirao piepataveira. Ari vosa visii tapo viapau oisi piepata, oire ra oisi ita visii tapo tokoreve ora rera iava. ²³^d Voeao Jiu oea Pautoa-ia oirao piea kavu rovoiva. Osa iava voea tovoreverea Pauto vo ora voea vo tavukiaro-ia, vo rara rera vorevira oirao pieve ita. Uva Pauto uvuiparoveira rutu oisi piepasa eisi. ²⁴Visii ratau tou irara visiigoa oiso rutu toupataveira osa vo raoro vo evao iava, vegovego ova. Oire vosa visii oureva Pauto vova vegovego ova vo evao iare oa eva varuparo toupaveira paupa ova, oire uva oisi-a eisi osa ragavira apopoipapeira rutu. Eake iava? Uvare viapau oisi eisi oearoi piepaiveira. Ari ita, vosa Pauto voea raga vorevira Jiu siguvareve vo eva-ia, oire ra voeapa avekatape rutu oisi oiso.

Pauto Vo Siraoaro Oirara Rutupa

²⁵^e Araoko irara oaa, oiso ruipaparai ra vao-ia taraita vatau reo. Ra va-ia taraioro viapau oiso ra ora visii vaisiaro rei piepata oiso purapaoro, Igei-a vao riro tarai irara. Oreoa vao-ia oiso toupai, Oearovu voea iava voea-ia Jiu viapau oiso vokiara vai rutu-ia kaureopaaveira Pauto vo vovouarova. Osa piepaoro vo rutu rekasisa poua viroverea, uva uvuiperea

^c 11:20 Ro 12:16; 2 Ko 1:24 ^d 11:23 2 Ko 3:16 ^e 11:25 1 Ko 2:7-10; Ef 3:3-5

ratau tou irara vo vieiario, voea raga oea Pauto oirao piepaiveira rutu.
^{26f} Uva vo vuuta-a eva oa isivaaro iava Pauto voea rutu ourevereia Jiu-pa irara ora rerapa. Oa iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Iravu vova Saion uruia ira uriorovereia visii kae piepasa, vo rara voea iava oirara vuri vovouro vera ovoipareve voeao Jekop vo saraaro iava voea. ^{27s} Osa va-a vao oa puraoro vao Reo Ovoi oiraopavira rutu kareke pieavereia. Vao oa puraava tuariri rutu voea tapo Jiu-pa irara aao iraraaro.’

²⁸ Oire vo osa Jiu-pa irara Vearo Sipsipore isivaapea, oa iava oiso rutu karekeapea, Pautoa-va ora keripa irara. Uva va vituaro-a eva oa iava uvuipatai visii vao-ia ratau tou irara ra va iava Krai oirao piepata. Ari ita, vo osa voari rutu Jiu-pa irara ropo rovorevoiva ora rerapa, voea tapo reo ovoi purareva voeari tuariripa irara. Uva oearo rugorugooaaro voeapa siraoparoveira vo vokio iavapa irara Jiu. ^{29h} Uvare viapau rutu rera vo rugorugooaro tavariopaveira. Ari ita, vosa katai vovou raga purareve, oire ra oearovu roporoporeve voea iava voea viraakosa. Uva oisi-a eisi taru osa vo vovou purarevereia rara.

³⁰⁻³¹ Ari ita, visii vao-ia ratau tou irara oisoa reasipata Pauto vo reoaro uvu arapa. Uva vo vokio Pauto visiipa siraoroerao, uvare vo tavukio-ia Jiu-pa irara vaaro toupatavoi, voea oea isivaapea rerare. Oiraopavira vo vokio-ia viapau oiso riro irara vai Jiu-pa irara vai Pauto-ia oirao piepaivoi rutu. Ari voea rutupa siraorovereia vo utupaua. Visiipa sirao iraoparoveira Pauto, eisi osa ragavira ita voeapa siraorovereia Jiu. ³²ⁱ Oa vituaro vao-ia osa Pauto oirara rutu iava vasereva, oiso ra ora voea vo ruipaaro raga-ia vuri pitupituro purapave. Ra va iava voea rutupa siraoro akukuvira rutu vo utupaua.

Uvuipaviei Pautoa-ia Vuurapa Vaisi Purapasa

^{33j} Oiraopavira Pauto orekerovu rutu paaropareveira vigeipa varao iava rera varaaro. Ora rera vaaro rugorugooa riroapeira rutu, uvare orekerovu rutu-ia tarai iraoparoveira. Iroutoa vai rutu-a ro ira uvuiparoveira oiso ra roroiovira rutu Pauto vo ruipaaro-ia taraiparo? Ora iroutoa vai rutu-a ro ira roroiorovere rutu ora rera vo pitupituro-ia taraiparoveira? ^{34k} Vo Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

‘Irouto-a ro ira Pauto vo rugorugooaro-ia taraiparoveira?’

Irouto-a ro ira Pautoa-pa rugoo vateparoveira rera vo taraiaro topa piepaoro rutu? ³⁵ Irouto-a ro ira uvuipa ra oarai vateoro Pautoa-pa oiso puraro, Varao tuuoro ragaipa oarai vateri rara?’

^f 11:26 Ais 59:20-21 ^s 11:27 Ais 27:9 ^h 11:29 Nam 23:19 ⁱ 11:32 Ro 3:9; Ga 3:22-23
^j 11:33 Ef 3:8; Sam 92:5 ^k 11:34 Ais 40:13-14; Jop 36:22

^{36 l} Vao vituaro iava uvare Pautoa raga ro ira reoreoroiva, orekerovu rutu karekarekeepa. Varao rutu oara vo toupaveira oara purareva rera raga. Oiso ra vara-ia rera iava vaisia kae piepape. Ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purapape vokiara rutu-ia. Ovoiei.

**Vo Toupai Vao Iava Vosa Ora Vigei Iava Varaura-ia
Tauopavio Krai-pa Voura Vatepaoro Oiso Osa Tauoa**

12 ^{1 m} Araoko irara oaa, vao-ia taraipataveira riroa siraoa Pauto vaaro vigeipa. Oa-a vao oa iava goruvira rutu visii akepaavoio oiso ra ora visii iava varauro oavisii rutu vateta, ora sopaura oavisii rutu Pautoa-pa. Kasivarivira rutu rerapa kovopata vearo pitupituro purapaoro rera vo vovouaro raga sirova utupaoro. Ra va iava visii-ia rorupareve. Vo osa oisi eisi piepaoro rera-ia vuurapa vaisi purapata rutu oiraopavira. ^{2 n} Opeita varao raga-ia rugorugoopata vo rasio-ia touara oearovu vo pitupituroaro sirova utupaoro. Viapau. Ari Pautoa-re rugoopata, eera ira uvuiparoi ra visii vo rugooroaro tavariopareve. Ra va iava airepa rugooro oupata ita, oisore ra vara-ia taraipata oarapa ruipaparo Pauto. Oiso ra vara purapata. Vosa rera vo rugooro vearoa sirova utupata ora vao tapo vearo pitupitu, oire ra va iava visii-ia rorupareve rutu.

Vo Pitupitu Oa Pura Iraopape Pauto Voeaaro Osireiario-ia

³ Akukuvira rutu Pauto ragai vate ragarevora vao rera vaaro tauvaa, uvare ragai-a rerapa kovopato. Osa iava oiso visii tavipaavoio, Opeita oiso ora visiire rugorugoopaooro oiso purapata, “Igei-a vao reipa irara rutu.” Viapau rutu. Ari uvuipatai ra avivikevira rutu ora visiire rugorugoo iraopata, rara vao eveipata ora visii-ia oirao pie vovou oa vaterevora Pauto visiipa. Vo osa visii vo vovouaro-ia tarai rovoroiava rutu, uvuivira rutu visii vaterevora totoevira oirao pie vovou. ^{4 o} Ari ita, kataiua varaua vigei-ia, osa vara rutu varao toupaveira vigei varaaro-ia oara varaaro kovoara roorookavira toupaveira. ⁵ Eisi osa rutu toupapeira vigei vao-ia oirara vigoa oisi roorookavira rutu toupapeira, vo osa Krai tapo kataivira rutu takuvuvira toupape. Oiso osa kataiua varaua vo roorookarova varao toupaveira.

^{6 p} Vo osa oisi eisi toupapea roorookavira, oa iava viapau vaeavira oaravu vigeipa vatepareveira varao vatevateara vigei tauvapasa. Viapau. Ari katakataivira vigei vatepare. Oire ra vearovira kovopape vara iavirava rera-ia raripaoro. Oiso-ia osa ragavirare vigei reesireva vaore rera vo siposipoaro purapasa oearovupa. Oire vosa oisi vao purapaoro

^l 11:36 1 Ko 8:6; Hi 2:10; Ro 16:27; Hi 13:21 ^m 12:1 2 Ko 10:1-2; Ro 6:13, 16, 19

ⁿ 12:2 1 Pi 1:14; 1 Jo 2:15; Ef 4:23 ^o 12:4 1 Ko 12:12-14; Ef 4:4, 16

^p 12:6 1 Ko 7:7, 12:4, 10

uvui iraopaviei ra rera-ia raripavio vearo kovo purapaoro vigei varaaro oirao pie vovouro sirova uvuivira. ⁷Ora oiso tapo osa iava vigei reesireva oearovu tauvapasa, osa iava eisi uvui iraopaviei ra oisi vara purapape voeapa. Ari ita, vosa oisi vigei reesireva oiso ra oearovu tarai piepape tapo, uva uvui iraopaviei ra oisi piepape. ⁸^q Ora oisore tapo ra oearovu vovouaro varaata piepape, oire uva uvui iraopaviei ra oearovu vovouaro varaata piepape rutu. Vosa oiso vigei tavireve, ra oearovupa vatepavio varao iava vigei varaaro moniara, uva oisi-a eisi osa ragavira uvui iraopaviei ra voearopa vara-ia paaropavio. Ora vao tapo osa vigei reesireva vaore, oiso ra oearovu tokipape, oire ra oisi kasivarivira rutu vo kovo oisi purapape. Ora ro tapo ira kasivarivira rutu apota irararovi tauvapareve, ira-a eera uvui iraoparoi ra oisi piepaoro rorupareve rutu.

Oiraopa Pitupitu Purapape Oearovupa Siraopaoro

⁹Opeita kuuvuvira oearovupa sirao ragapata. Ari uvui iraopatai ra ora visii iava vovouisiro rutu iava oearovivupa siraopata rutu. Ora vao-ia oiso-ia vuri pitupituro veri iraopaoro vearoa-ia pitu iraopata goruvira rutu. ¹⁰Vigei rutu kataivira rutu tou iraopapeira Krai tapo, eisi osa vituaro iava uvuipaviei ra ora vigeipa siraopavio rutu, oiso rutu osa vigei vavuata. Oire vosa iravu visii iava rera vearoa vai purapareve, uva uvuipatai ra rera-ia egapata rorupaoro.

¹¹Kasivarivira rutu kovo iraopata. Oisi piepaoro eisi opeita pokapoka ragapata. Vosa kovoa purapata Turaropa, ra oisi va purapaoro goruvira rutu ora visii iava vovouisiro rutu tovo iraopata va-ia.

¹²^r Visii vao-ia visiigoa Krai-ia rari iraopaoro toupata, osa iava eisi uvui iraopatai ra roruvira rutu toupata. Ora goruvira rutu varao tapo-ia tavakaara toupata. Ra variripata vokiara rutu-ia Pautoa-pa.

¹³^s Vosa araoko irara oavisii orekerovupa potepaive, oa iava uvuipatai ra ora visii varaaro iava paaropata voeapa vatepaoro. Ora oiso tapo ra voearopa tavetepa irara ora visii vo keparoaro karupata, ra voa voea tou piepata vearovira.

¹⁴^t Ari ita, uvui iraopatai oiso ra Pauto arepata, ra va iava voeao viraakopareve oea visii togapaive oreorovu-ia. Oiraopavira rutu oiso uvuipatai ra voeapa vearopara arepata. Viapau oisore-a ra voea vuri piepareve Pauto.

¹⁵Voea tapo roru iraopata oea roruvira toupave. Ora voeao tapo gaupata oea gauvira toupave. ¹⁶Ra vaeavira rutu kovopata ora visii-ia rorupaoro. Opeita oiso ragavira ora visiire rugorugoopata, Oearovu visii iava vara pievira toupaveira. Viapau. Avivikevira rutu ora visiipa

^q 12:8 Mt 6:1-3; 1 Ti 5:17 ^r 12:12 Hi 10:32, 36 ^s 12:13 Ro 15:25; Hi 13:2

^t 12:14 Mt 5:44; Lu 6:28

toupaoro kataivira rutu kovopata voearovio tapo akaipa keke irara. Opeita oiso ora visiire purapata, “Igei-a riro tarai irara rutu.”

¹⁷ Oire vosa iravu visii iava vuria vai purareve visii-ia, ra viapau oiso rerava ora tuutuukopata. Ora oiso tapo-ia, vosa vearo rugorugooro raga purapata, oa iava viapau uvuiparo irai ra visii vo rugorugooroaro vaisireve oiso, Vuriara evara. ¹⁸ Opeita potepata vearo rugorugoo purapa arapa. Ari gavaure vovou purapata oearovu tapo toupaoro. ¹⁹ Araoko irara oaa, opeita oevu vuriara purapaive osa vara aatopasa oiso auepata rugoopaoro, Ragai auearo va aatosa. Viapau. Oape Pauto vaaro oa taru aatorevere. Oa-a vao-ia vituaro iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku, ‘Ragai raga auearo oara vuriara voriaro vateaverea oirara rutupa. Ragai raga Turaro oara tuuaverea taru.’

²⁰ Oiraopavira rutu, oiso osa purapapeira Tugoropa Vuku vigeire oiso, ‘Vosa irouto oirato ogoeparo viiva ora keripato, oire ra rerapa aioa vateri. Ora vosa uuko regapaparo, ra rera vateri uuko. Ari ita, vosa oisi pierivora rerapa, ora sovero rara rerare kasiraope rugooa oiso osa tuituia ariioro rera varaarore vuria rugooro.’

²¹ Ora opeita vuri vovou vo pitupituaropa vasepata, oiso ra visii-ia puteve rutu ora rigaoro. Viapau rutu. Oa-ia vao vuri vovou uvui iraopatai ra va-ia pute iraopata rutu vao vearo vovou raga purapaoro.

Uvui Iraopaviei Ra Gavman Reroaro Toupape

13 ¹ Vigei rutu vao-ia uvuipaviei ra gavman varaaro reo goruro sirova vearovira utu iraopavio. Vosa viapau Pauto gavman vai tovorevori vo-ia, oire ra viapau oiso toupaveve irai. Ari ita, Pauto voeaopa gorua vatepareveira, oiso ra gavman vo kovoaro purapaive vigeipa.

² Vosa iroutoa vai ora kaureoparo gavman tapo, ira vaova tapo ora kaureoparovere oa toveveva Pauto. Oa-a eva vituaro rera raga ora rerare tavaerovere vo rovirieipa voki-ia. ³ Uvare oirara veaopara purapaiveira, uva viapau oiso uriripaaveira gavmanpa. Oea raga ita-a evoa oea vuria purapaiveira. Oire vosa ruipapata oiso ra gavman tapo toupata rutu uriri asavira, uva uvuipatai ra vearo pitupituro rutu purapata. Opitupituro-a evara oara-ia uvuiparoi ra vara iava visii vaisiaraaro kae piepareve.

⁴ Voeao oea gavmanpa kovopaive oea oiso rutu toupaveira, Pauto kovopa iraraaro. Oa iava veaopara karekepapeira rutu visii rutupa. Ari vosa vuriara purapata, oire ra vara iava rera asavira uriri iraopata. Aue iava uvare torevokovira rutu visii vorirevere varao-ia visii varaaro vuriara. Uva oisi eisi pieoro Pauto vo kasipuaru oirao pierevere, voeao-ia oea vuriara purapaiveira. ⁵ Osa iava uvui iraopatai ra gavman vo reoroaro

° 12:17 Pro 20:22; 2 Ko 8:21 ° 12:19 Lev 19:18 ° 13:1 Ta 3:1; 1 Pi 2:13; Jo 19:11; Dan 2:21 ° 13:5 Ekl 8:2; 1 Pi 2:19

sirova vearovira rutu utu iraopata. Ari ita, viapau oiso vao raga-ia, vo osa Pauto vo kasipuarore rugoopaoro vearovira gavman varaaro sirova utupata. Easi vao rutu tapo-a, vo osa ora visii vo rugooroaro eveipaoro vara-ia taraipata oiso, Vearo vovou-a vao-ia.

⁶Oiso osa vao tapo vearopai osa takis vatepataveira gavmanpa. Eake iava? Uvare gavmanpa kovopaoro Pauto vo kovoaro purapaiveira voeao oea goruvira gavman vo kovoaro purapai. ⁷^y Oire ra takis vate iraopata voearopa oearoa visii arepaive oiso, oai gavmanpa, ari oai kaunselpa. Osa ragavira eisi oiso opeita iravu ragapa vateoro iravu vo arearo uvu ragata. Viapau rutu. Asi uvuipatai ra voea rutupa ora avivike iraopata voea vo areoroaro uvupaoro.

Apeisi Ragavira Uvuipaviei Ra Reo Goru Sirova Utuvio

⁸^z Vosa irou irara vigeipa eake kovo vateive, oire ra ikavira vo kovo opesi piepe va puraoro. Ari Pauto okovovu raga rutu vatevora vigeipa vao oearovupa siraopasa. Okovoa-a vao viapau rutu uvuipai oiso ra va opesi piepe. Ari ita, uvare oiso toupai vo osa irouto ro ira oisi vo kovo purapareve vearovira rutu, eera-a ira Moses vaaro Reo Taisi sirova vearovira utuparoveira. ⁹^a Uvare Moses vo rigato purareva oiso-ia, 'Opeita ora visiiva otopata, ora opeita oira upopata, ora opeita kavirupata, ora opeita riiripata,' ora varao tapo oara katakataivira toupave. Oreoroa rutu varao takuvuaro oiso purapapeira, "Travivupa siraopau oiso rutu osa ora viipa siraopaveira." ¹⁰^b Vosa iravivupa siraopata, oire ra viapau oiso vuria vai purata rera-ia. Vo osa oisi eisi piepaoro Reo Taisiro rutu roorookaro-ia sirova vearovira utupata. Aue iava rara vo reoro rutu varao takuvuaro-ia vearovira rutu utupata oearovupa siraopaoro.

Uvui Iraopaviei Ra Torevokovira Vokape

¹¹^c Osa vearopapeira vosa oisi va purapape vao-ia. Uvare taraipavioveira oiso Ovoioapa Voki-a vao oa tutuu piepaivoi. Oire ra opeita tapurisivira toupata uusi rorovira. Viapau. Ari kaiporivira rutu toupata, vo rara rera oirao pie rovoera oiso rugorugooivo, Utupavira rutu voreroverea igei ousa. Osa oiraopavira rutu-a vo vokio-ia vorepa voki rera vaaro oa-ia kareroverea, oapa tutuu pievoi rutu. ¹²^d Rupapa tutuu piei, oa iava aviua sikereresa tutuuvo. Osa iava uvui iraopaviei ra varao kavupe oara purapapeira vo rupa-ia. Vo osa oisi oarai purapape, oire ra va iava oirao pie vovou-ia pitupaoro ora vigei raga ora virivaripavio Pautoa raga-ia rariapaoro vo osa aviavia-ia vokapape. ¹³Vigei vao-ia vigoa

^y 13:7 Mt 22:21; Mk 12:17 ^z 13:8 Ga 5:14; Kl 3:14 ^a 13:9 Eks 20:13-14

^b 13:10 Mt 22:39-40 ^c 13:11 1 Ko 7:29 ^d 13:12 1 Jo 2:8; 1 Te 5:8

aviavia-ia toupapeira. Osa iava uvui iraopaviei ra torevoko vovouro purapape oiso purapaoro, Opeita vureipata spakpaoro, ora opeita riako vuravurapata, ora oira otopa pitupitu purapasa. Opeita arii asavira vuri pitupituro purapata. Opeita raivaro taraapata oearovure oisore ra voea upopata voraro voea riiriipaoro. ^{14e} Ari ita, Turaro raga Jisas Kraiss ira-ia uvuipatai ra rera arepata rera vo goruarore va-ia ora virivaripasa vuri vovouro asavira. Oire uva vo goru-a eva oa raga-ia uvuipatai ra kokarapa vovou putepata ora visii iava vo osa visii ou ragapaive vo vovou.

Opeita Araoko Irara Oavisii Vo Pitupituaro Rovirieipata

14 ^{1f} Iravu oirato ira airevi raga Kraiss oirao pieparevora, ira oisoa viapau taraiparo aue-ia oirao piea. Vosa ruipaparo visii tapo tousa, ra vearovira rera pau pieta. Ra opeita rera taraiaro-ia vakuvakupata ora piopiopaoro vo taraio rera vaaro aue-ia oirao piea. ^{2s} Oeavu oirara oea goruvira rutu oirao piepaiveira vore Pauto, oa iava oaravu rutu aiopaiveira oaiorovu rutu. Ari oeavu oea varu arapa kavupaiveira aue raga aioparo osasararovu rutu aioara voeao oea viapau goruvira Pauto oirao piepaiveira. ³ Ro ira orekerovu aiopareve, ira viapau uvuiparoi oiso ra eera akaipa piepareve ira viapau oiso evo pitupitu sirova utuparoveira vara aiopaoro evara. Oire uva rera ro ira varu arapa kavupareveira, ira viapau uvuiparoi ita ra eera akaipa piepareve, ira osasararovu rutu aioara aiopareve. Eake iava? Uvare Pauto vaiterei rutu-ia vaeavira vearo vaisi rutu purare. ^{4h} E roviriei vovou irara rutu-a visii? Oa iava uvuipatai ra iravu voeaoro kovopa irara rovirieipata? Viapau. Ari, voea raga reraoro turaro voea vo pitupituroaro rovirieirevere voeare oiso puraoro, “Vao vearopai,” ari “Vao vuripai.” Uva oiraopavira rutu-a va-ia vao oa vearopape voeapa oa rutu reipere voeapa, uvare voea tauvaparevorea Turaro va-ia.

⁵ Oavu-a vao-ia ovoovoa iravu iava oirato, ira ovokivu reesipareveira oiso purapaoro, “Rei voki rutu-a vao-ia, ovokiapa viapau oiso ovokirovu reipapeira.” Vo osa iravu oiso rugorugooapaoro oiso puraparo, “Viapau oiso ovoki reipai. Ari vo vokiro rutu varao kataivira raga toupai.” Oire ra oisi raga roopavira rugorugooapaoro ora vaiterei vovouaro-ia oiso puraparo, “Tepa vo reoro goru piepasi. Auepa teapi vaiterei iava vo rugooro tariri ragapape.” ⁶ Oearovu ovokirovu rei piepaiveira, oiso ra va iava Pauto vaisiaro kae piepaive vo vokiro-ia rerapa avivikepaoro. Vo osa oearovu osasararovu rutu aiopaiveira aioara, varao oara vatereva Pauto voeapa. Evara-a oara-ia rera-ia vuurapa vaisi purapaiveira rera vaisiaro kae piepaoro. Vo ovusa oearovu voeao oea aioara rutu iava oaravupa kavupaiveira, uvare oiso rugooapaiveira, Pauto vo vovouaro sirova

^e 13:14 Ga 3:27; Ef 4:24 ^f 14:1 1 Ko 8:9, 9:22 ^g 14:2 1 Ti 4:4; Ta 1:15 ^h 14:4 Je 4:12

utupaiei. Ari ita, uva voea tapo-a oea Pauto vaisiario-ia vuurapa vaisi purapaiveira vara-ia aioara rerapa avivikepaoro ita.

⁷Viapau oiso irai vigei iava ira epao ro ira tootoopaoro ora rera raga-ia rugorugooaroveira. Ora vosa irai vigei iava kopiipro, ra viapau uvuiparo ra Pauto vo Saraaro iava kosiro viro. ⁸Ari ita, vao vituaro-ia osa tootoopaoro toupapeira rera ragapa ro vigei reraaro Turaro. Ora oiso tapo osa kopiipaoro rera raga sirova utupavioveira. Uvare vosa tootoopavio Turaro ragapa, ora kopiipavio rera sirova utupaoro, uva oiso toupapeira, Vigei vao rera voeaaro Turaro. ⁹Oiraopavira rutu oiso osa Kraisi kopiiproepa, ora vorevira toreroepa tootooro. Oiso ra voearei rutupa turaroro oiso, Voeao oea tootoovira toupave, ari voeao oea kopiave.

¹⁰ⁱ Visii vao-ia eake-a vao oapa araoko irara oavisii toga ragapataveira oaravu-ia reara? Ora eakere voeapa voeao araoko irara oavisii reasipataveira voea akaipa piepaoro? Uvare vigei rutu Pauto ruvara-ia torevioverea. Ra voa rera raga vigei rovirieireve varao iava vigei vo vovouroaro. ¹¹^j Uva va-a eva oa-ia taraipavio oiso, Oiraopa rutu, uvare vao Tugoropa Vuku oa-ia oiso puraroepa Turaro,

‘Ragai-a tootoopato. Oa iava uvuiparai rutu oiraopavira visii tavipasa oiso, Oirara rutu vo rasio-ia ragaipa avivikepaaverea rekupaoro ragai iare. Ora oiso tapo osa voea rutu ragaire oiso puraaverea, Oiraopatoa rutu Pauto.’

¹²^k Oa vituaro-a vao-ia vo pitupituro-ia vigei varaaro oara kosi piepere ora vigei iava Pauto tavitavipaoro.

Opeita Araoko Irara Oavisii Orekerovu Purapata Ra Vara-ia Voea Kove Piepata

¹³^l Opeita oreorovu purapata tovira oearovu visii iava togapaoro. Ari visii vo pitupituroaro tavariopaoro vatatopo iraopata oiso, teapi orekerovu purapata vuri vovouro sirova araoko irara oavisii piro piepaoro. ¹⁴Ro Turaro ira ragai vo rugorugooaro goru pievora oiraopavira rutu, oiso ra vearovira rutu tarai iraopara oiso, Viapau oiso oaioiei vuria vai. Viapau rutu. Ari vosa irouto ro-ia ira oiso puraro, “Oa eva vuripai rutu,” osa oisi rerapa vuripape rutu. Rera-a eera oiso rutu toupape osa voeao oearoa oaravupa aioara kavupaiveira. ¹⁵^m Ari ita, vosa vo airo aiopata oarare oisoa oiso purapaave, “Vuriara,” oire ra vo vukuro kekepaoro araokoto oavisii riroa vavata oupare visii vo pitupituro-ia. Vo osa oisi piepata, ra viapau oiso rerare rugorugooapaoro siraopata ro araokoto oavisii. Opeita iravu piro pieta oisi vara aiopaoro vo ora visii vo ruipaoro raga sirova utuoro. Uvare Kraisi kopiiproepa rera

ⁱ 14:10 2 Ko 5:10 ^j 14:11 Ais 45:23; Fl 2:10-11 ^k 14:12 Mt 12:36 ^l 14:13 Mt 7:1; 1 Ko 8:13 ^m 14:15 Ef 5:2; 1 Ko 8:11

tapopa eera. ¹⁶Vosa oiso taraipata vao-ia, Vearo pitupitu purapeira. Oire vatatopopata, teapi oeai visii vo pitupituaro kekepaoro oiso va vaiiive “Vuri pitupitu vao-ia.” ¹⁷Vao iava Pauto vo Saraaro vituaro. Viapau oiso varao iava-a oara aiopapeira ora varao oara-ia ukaiopavioveira. Viapau. Asi akukuara raga evara. Ari varao-ia reipara rutu oiso-ia, torevoko pitupitu-a vao-ia, ora vao gavaure tou oearovu tapo, ora oiso-ia ra rorupata vao iava osa Tugoropato Uraurato vigei tauvapareveira. ¹⁸Oire uva irouto ira vara evara purapareveira oiso-ia rerare ro Krai rugorugooapaoro, ira-ia eera rorupareveira Pauto, ora oiso tapo vo osa oearovu rera-ia vearo vaisi purapaive va raga iava rera vaaro vearo pitupitu.

¹⁹ Oire uva oisi-a eisi osa ragavira uvui iraopaviei ra vearo vovou purapaoro akeakepape oearovuva gavaure vovou purapaoro. Oa-ia uvuipaviei oearovu varaaro oirao pie vovou goru piepape rutu. ²⁰ Pauto ruipaparoveira rutu vigeipa oiso ra ora rera vo kovoaro purapareve vo vigei sopaaro-ia. Uva viapau uvuipaviei oiso ra rera vo kovoaro tekipepe varao ragare rugorugooapaoro akukupapa aioro. Iu, osa eisi vearopai oiso ra osasararovu rutu aiopape aioara, uva vuripai vosa oisi piepaoro oearovu vovouaro piro piepape voea kasipu piepaoro vara-ia varao aioara. ²¹ Vosa oisi toupaviri, ra vearopape rara viapau oiso varuara vai aiopata, ora aue wainara vai-ia ukaiopata, ora orekerovu vai rutu purapata, varao oara-ia araoko irara oavisii vai kove piepata. ²² Ora varao rugorugooara ora visii varaaro, oara-ia uvuipatai ra ora visiipa vara roroio piepata rutu vo rara Pautoa raga tapo ora reopata varare varao aioara rugooapaoro ora orekerovu rutu. Auere ra rorupareve, ro ira ora rera raga viapau ora togapaoro ora rera ragare rugoopaoro varao-ia, oara-ia taraiparo oiso, Vao torevokopai vo Pauto osireiario-ia. ²³ Ari vosa ora rera raga vo vovouaro-ia viapau vearovira tarai rovoru, ra oiso rugoopaoro “Torevokopai eke viapau,” oiso ra vara aiopareve. Oire vosa vara sirova utuparo, oire ra rerare vuripape, vo rara viapau oiso va oirao piepareve oiso purapaoro, “Torevokopai rutu vo aio.” Oiraopavira rutu oisi eisi oiso-ia vosa visii vao orekerovu purapata, ra vara iava viapau Pauto oirao piepata, oire eva-a oa vituaro iava visiire vuripai rutu.

Uvui Iraopaviei ra Krai Vo Pitupituarore Rugorugooapaoro Oearovu Ruture Rugooapaoro

15 ^{1P} Vigei vao vigoa goruvira rutu Krai oirao piepapeira, vigoa uvui iraopavioveira oearovivu tauvapasa, oea varaaro oirao pie vovou raveravepapeira. Ora vigei raga-ia vovoupa pitupituro tapo kavu rovopape ra oearovivu kapokaporopape voea tauva rovopaoro aue-

ⁿ 14:19 Sam 34:14 ^o 14:22 1 Jo 3:21 ^p 15:1 Ro 14:1; Ga 6:1-2

ia siraoa vo vavataaro. ²Ari ita, vigei rutu uvuipaviei ra katakataivira araoko irara oavi tauvapape voea vo vovouroaro varaata piepaoro. Auere ra voea varaaro oirao pie vovouro goruvira rutu torepape. ³^q Uvare viapau oiso Krai ora rera raga-ia rugorugooroepa. Oa-a vao oa iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Vosa oearovu visii tovipaive visiipa riroa sirao vavata vatepaoro, ragai tapo ita ovavata eva kaeavora visii vaoro.’

⁴Vo reoro rutu-a varao oara Tugoropa Vuku-ia toupaveira, oara vigei ruture tapo reoreopapeira, oiso ra vearovira rutu vo reo iava taraia oupape. Oa iava uvuipai vigei vo vovouroaro varaata piepasa. Ra va iava goruvira rera-ia pitupape raripaoro. ⁵^r Oiso-ia Pauto-a raga ira uvui iraoparoveira vigei vo vovouroaro varaata piepasa ora vigei varaaro rari vovouro goru piepasa. Eera-a ira raga vo goruo vatepareveira vigeipa oiso ra Krai vaoro ovoova eveipaoro rera vo vovouaro purapape. Uva eisi osa piepaoro uvuipaviei ra gavaurevira rutu toupape oearovivu tapo katai rugoo raga-ia. ⁶Uva uvuipaviei ra oisi ragavira eisi tupaoro katai vaisi purapape oearovivu tapo Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaoro, ro Pauto, Jisas Krai ro vigei Turaroaro Aitearo.

Veoro Siposipo Vao Voeaopa Ratau Tou Irara

⁷Katai vovou rutu purapata oearovu tapo voearo oearoa visii tapo paupasa uriopaaveira. Oiso osa Krai visii piereva ora rera-ia visii tovooro. Oire ra va iava oearovu visii vo pitupituroaro kekepaoro Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive. ⁸^s Uva visii tavipaavo oiso, Krai vararoepa vo rasio iare, oisore ra Jiu-pa irara tauvapareve. Vo osa oisi piepaoro vao Reo Ovoi Pauto vaoro oirao piepape. Vo reo-ia oa purareva voearipa vigei aao iraraaro voari rutu tuariri oiso ra voea tauvareve. ⁹^t Oisore tapo ra ratau tou irara vuurapa vaisi purapaive Pautoa-ia ora rera vaoro riroa siraoa voeapa. Oa iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Ragai-a vao ragoa ratau tou irara tapo torepaooro vuurapa vaisi purapaaverea vii-ia Pauto. Uva igei rutu eraioverea vii vaisiaro kae piepaoro.’

¹⁰^u Oire uva oreovu tapo va iava vao Tugoropa Vuku oiso purapapeira, ‘Visii ratau tou irara rorupata evoea tapo Jiu, oea roporeva Pauto ora rerapa.’

¹¹^v Ora vo reo tapo oa rigatoiva vo vuku sovara-ia vao-ia oa oiso purapapeira,

‘Ratau tou irara vuurapa vaisi purapata Turaro-ia. Iu, rirovira rutu vuurapa vaisi purapata Turaro-ia, visii vao-ia osararovu rutu iava.’

^q 15:3 Sam 69:9; 2 Ko 8:9 ^r 15:5 Ro 12:16; 1 Ko 1:10 ^s 15:8 Mt 15:24; Ap 3:25-26

^t 15:9 Sam 18:49 ^u 15:10 Diu 32:43 ^v 15:11 Sam 117:1

12^w Ora vao-ia Aisaia oreoa rigatoreva, oa oiso purapapeira,
 ‘Ro aaoto Jesi ira oiso toupere osa ikopi, ira iava iravu oiso
 kovaroverea oiso osa airepa sipukao. Ra vao toupaoro ratau tou
 irarapa turaroparo. Uva rera raga-ia raripaaverea vokiara rutu-ia.’

13^x Oire uva variripaveira Pautoa iare visiipa, ro ira oiso
 toupereveira, Visii varaaro oirao pie vovouro vituaro. Ira uvuiparoveira
 visii vatepasa gavaure vovou ora rorua. Oiso ra vara iava visii vaoro
 rirope rutu vao oirao piea, vo osa Tugoropato Uraurato vo goruaro visii
 sopaoro-ia kovopaive.

Pol Arii Asavira Vo Rigato Purareva

14 Araoko irara oaa, oiso rugorugoparai visiire, Visii vo
 pitupituroaro-a vearoara rutu, ora visii vo rugorugooroaro roroiara.
 Oara-ia uvuipatai ra oearovu vearovira tarai piepata ora visii iavapa
 irara. 15 Ari ragai vo rigato vao-ia oa puraavoi visiipa arii asavira, uvare
 oiso ruipaparai ra visii rugoo piea visii pore pieoro. Oa vituaro-a vao-ia
 oa iava Pauto ragai reesirevora vo kovo vao purapasa. 16^y Oiraopavira
 Pauto ira ragai oiso pievora oiso-ia, Krai Jisas-pa kovopato ragai
 voeapa ratau tou irara. Uvare ragai vo kovoaro oiso rutu toupai, Voeapa
 siposipopasa vao iava Vearo Siposipo Pauto vaoro. Auere ra va uvuivora,
 uvuiave ra Pauto ora rerapa voea vorevira oureve voea-ia roruoro, voeao
 oea pasiko piepareveira Tugoropato Uraurato ora rerapa Pauto.

17^z Vo osa Krai tapo ora tavosipaoro oiso purara vare vao ragai
 vo kovoaro, “Vearopai rutu” vo kovo oa purapaaveira Pautoa-pa.
 18 Oiraopavira viapau oiso ragai raga vo kovoaro-a. Ari vo kovo purarevora
 Krai vao-ia ragai-ia, oiso ra va kekepaoro, ora va uvupaoro ragai vo reoro
 ora voea iava sopaura oaive porepaive Pautoa iare voeao ratau tou irara.
 19^a Iu ita, osa oiso ragai pievora, oiso ra ravaa reesiara vai purapaa, ora
 ovoovora vai. Ora oiso tapo osa ragavira Tugoropato Uraurato ragaipa
 gorua vaterevora. Uva oiso ragavira piepaoro viripaavora voraro rutu Vearo
 Siposipo oiraopavira rutu kosi piepaoro Krai iava. Uva Jerusalem iava
 rovoraeapa oiso rutu rekasisa Ilirikam oisi vo kovo purapaoro. 20^b Aue iava
 uvare oiso ruipaparaveira ra uvaroi ouruuiroi-ia oearoi tarai piepaa va iava
 vao Vearo Siposipo Krai iava, voraro uvaroa viapau irai voea tarai pie
 rovoive rera iava ro Krai. Uva oiso reasiparai ra oeai okovoiaro topa piea.
 21^c Vao-ia oa iava oiso purapapeira Tugoropa Vuku,
 ‘Vo uva viapau Jisas Krai vo siposipoaro viapau uvupaive, uva-a
 evoa va uvuiverea taru. Vo uva viapau va ou rovoive, uva-a evoa
 uva voea iava rugorugooara taru roroioperea.’

^w 15:12 Ais 11:10 ^x 15:13 Ro 14:17 ^y 15:16 Ap 9:15 ^z 15:17 Fl 3:3; Hi 2:17

^a 15:19 Ap 19:11 ^b 15:20 2 Ko 10:15-16 ^c 15:21 Ais 52:15

Rom Iare Tavetesa Ruipa Ragaparoepa Pol

²²Eisi osa ragavira ragai vo ruipaaro toupaveira. Oa iava voraro rutu viripaaveira. Uva vara-a varao oara-ia ora pugu pieparaveira. Oa iava viapau uvuiparai oiso ra visii iare tavetea evoa. ²³⁻²⁴Uva vo vokieo ragai vo kovoaro opesierao voraro uvarovu. Uva ragai vo ruipaaro-a vao oa ouavora voari tuariri oa sirova utusa vatatopoparai, oiso ra evoare tavetea visii iare. Ari ita, Spen-ia ruture avaravere, vo rara visii tapo tou rovoa evoa Rom-ia. Oire uva visii rutu iare taveteavora, vigei rutu rorupere. Ra va isivaaro iava ragai tauvaoro pasi ragai vai topa pieta vosa avara.

²⁵^d Vaviopavira ava rovoparai rara Jerusalem iare voeaopa vatevateara vate rovosa oirao pie vovou irara. Varao oara guruiva vatevateavira oearovu voeapa. ²⁶^e Uvare lotupa irara oea ratauvira toupaveira Masedonia Provins ora Grik taere, oea ora voea vo ruipaaro raga sirova utuoro monia guruiva voeaopa apota irara Pauto voeaoro iava, oea Jerusalem-ia toupaveira. ²⁷Uva roruiva, vo uvare voeapa oisi pieiva eisi. Ari viapau uvuipaai ra apota iraravire ovaupaave, uvare voeao ratau tou irara Vearo Siposipo ou rovoiva Jiu ruvara-ia. Oire uva oisi ragavira ora tuutuupaoro uvuipaai ra veaopara vatepaive vorerivira voeaopa Jiu.

²⁸Uva va guruivora oia iava va topa piepaavo voeapa rara voeao oea Jerusalem-ia toupaveira. Uva va isivaaro iava voa kavuroo Spen iare avaravere visii iare tavete rovopasa tou visivi. ²⁹Taraiparai oiso osa urioparai visii iare vara rutuva veaopara, oara toupaveira vo Kraiso vo viraakoaro sovora-ia. Oara visiipa vatesa urioparai.

³⁰^f Araoko irara oaa, katai vovou raga-ia toupaveira Turaro Jisais Kraiso tapo, ora tapo vo uvare Tugoropato Uraurato vigei tauvapareveira vo oearovupa siraopasa. Oa vituaro-a vao-ia oa iava visii are iraopaavo oiso ra vigei rutu goruvira variripavio Pautoa iare. Ra va iava ragai tauvapareve. ³¹Variripata oiso ra viapau ragai vuri pieive voeao Judia-ia tou irara oirao pie vovou asa irara. Oa iava voea asavira ragai virivarirevere rara Pauto. Ora vaore tapo variripata voeaopa oea Jerusalem-ia toupaveira oirao pie vovou irara. Oiso ra va iava veaovira rutu vao tauvaa ragai vaoro ouive. ³²Oire uva va vao isivaaro iava Pauto vo ruipaaro sirova utuoro urioravere visii iare rorupaoro rara. Uva visii tapo touoro reareaa oua veaovira rutu.

³³^g Pauto vigei rutupa gavaure vovou vateve. Uva variriparai auere ra visii tapo toupaveve. Ovoiei.

^d 15:25 Ap 19:21 ^e 15:26 2 Ko 8:1, 9:2 ^f 15:30 Ga 5:22 ^g 15:33 Ro 16:20; 2 Ko 13:11; Fl 4:9

Pol Vearo Voki Purareva Ora Rera Vate Iraraaropa

16 ^{1-2^h} Iriavuei oira vaisiario, Fibi oirao pie vovouva. Iria vo uruio-ia toupaveira Senkria urui lotupa kovo-ia pitupaoro. Iria oisoa riro irara rutu tauvapaeve ora ragai tapo. Vearo vovouva rutu. Uva va-a eva oa-ia oirapa vearo vovou purata ita visii vao Pauto voeaaro rutu, vo rara urioo visii kekesa ita, uvare Turaro oiraaro-a oira eira.

^{3ⁱ} Ragai-a vearo voki purata vaitereopa Akwila avukarei ora Prisila. Aiterea ragai tapo tavosivira kovopasiveira Kraiss Jisas vo kovoaro puraoro. ⁴ Aiterea ora vaiterei iava tootooa oaesii piresivora ragai tauvaoro. Osa iava vearo vaisi purapaavoi vaiterei-ia. Ari viapau oiso ragai raga-a, ari voeao rutu tapo ratau tou irara oea lotu purapaiveira. ⁵ Ragai-ia vearo voki purata voeao rutu iare oea lotupaaveira vo avukarei evaiterei vo kepaaro-ia.

Ora oiso purata vearo voki ro iare Epinitas ragai vatetoaaro rutu. Eera rovopato-a rutu voeao iava vo-ia Esia Provins. Ira Kraiss oirao pie rovoreva rutu.

⁶ Ora ragai-ia vearo voki purata o iare Maria. Iria vearo kovo rutu purapaaveira kasivarivira visii rutupa.

⁷ Ora vearo voki purata vaitereo iare Andronikas vaio ora Junias. Uvare igei peva-a vao Jiu iava igoa vase tuukepa kepa-ia touiova. Aiterea-ia vaitereo taraipaaveira aposel irara, uvare rovovira rutu Kraiss oirao pie rovosiva. Oire uva vaiterei isivaaro iava ragai ita.

⁸ Ragai vo rearo topa pieta vearo voki ro iare Amplitas. Irapa siraoparaveira rutu, uvare Turaro reraaro-a rera.

⁹ Ora vaitereo iare tapo vearo voki purata aiterea iava ro-ia Eban ira Kraiss-pa kovopareveira oiso osa vigei. Ora ro Stekis ragai vatetoaaro rutu.

¹⁰ Ora ragai vo rearo topa pieta vearo voki ro iare Apelis, uvare rera-ia oearovu taraipaaveira, vo uvare rera vaaro oirao pie vovo oa goruvira rutu Kraiss-ia tupaaveira.

Ora vearo voki purata vo aao iare, Aristobyulas aao.

^{11^j} Ora ragai vo rearo topa pieta vearo voki ro iare Herodion, uvare saratoaaro-a Jiu iava rera. Ora voeao tapo iare oirao pie vovou irara vova Nasisas aao iava voea.

¹² Ora vearo voki purata vaireo iare Traifina vaio ora Traifosa, airea Turaro vo kovoaro purapaereveira.

Ora o tapo iare Pesis iria riro kovo rutu puraeva Turaropa, ragai vatevaaro.

¹³ Ora vearo voki purata ro iare Rufas. Uvare vearo vovoutoa rutu-a ro ira roporeva Jisas ora rera iare. Ora o tapo iare aakova iria oiso rutu oisoa toupavee ragai aakoaro.

^h 16:1 Ap 18:18 ⁱ 16:3 Ap 18:2; 2 Ti 4:19 ^j 16:11 1 Ko 1:11

¹⁴ Ora ragai vo reoaro topa pieta vearo voki voeao iare Asinkritas vase ora Fligon, Hemis, Patrobas, Hemas, ora oearovu oirao pie vovou irara, oea voea tapo toupaveira.

¹⁵ Ora vearo voki purata vaitereo iare Filologas vaio ora Julia. Ora vo vavuatareo iare tapo Nerias vavuatarei. Ora voeao iare tapo Olimpás vase, ora voeao tapo Pauto voeaaro oea tapo toupaveira.

¹⁶^k Ora visiiva sekanta visii varaaro sirao vovouro karekeoro. Ora voeao rutu lotupa irara Kraís voeaaro oea oiso purapaai visii ruture, “Vearo voki rutu.”

Pol Ovoioa Reoro Vatoreva Voeapa Voea Goru Piesa

¹⁷^l Araoko irara oaa, visii vosi iraopaavoí voeao asavira. Oiso ra voeapa ora vatatopo pie iraopata, teapi visii sikasikapaivere. Ra va iava oearovu visii iava oirao pie vovouroaro piro piepaive. Uva oiso visii tavipaavoí ra tauaivi rutu voeapa toupata, oea Vearo Siposipore kaureopaaveira vao-ia oa ou rovatavora. ¹⁸^m Voeao raga ita oea oearovu vo vovouroaro piro piepaiveira, oea viapau oiso Kraís vo kovoaro purapaiveira ro vigei reraaro Turaro. Oire uva va purapaoro ora voea raga vo ruiparoaro sirova utupaaveira. Ra vo reo purapaive oa vearovira rutu gurukopaive, vo osa viapau oiraopa reo-a va eva. Oire uva oisi-a eisi osa purapaoro voeao keakeapaiveira oea viapau oiso oiraopa reoro-ia taraipaave rutu. ¹⁹ⁿ Oearovu rutu visii-ia taraipaaveira visiigoa Kraís vo siposipoaro ou ovoítava. Oa iava roru iraopaavoí rutu. Uva oiso ruipa iraoparai ra vearovira rutu roroio iraopata varao-ia vearopa pitupituro taraipaoro. Oire ra vuri pitupituro vatavata iraopata varapa reasipaoro. ²⁰^o Pauto-a raga vigei vaaro gavaure tou vituaro. Ira raga Seten-ia putesa aueparoveira, oiso ra rera tovopareve vo visii kokotoaro reoaro. Ovoiei.

Jisas Kraís raga visii vatoreve rirovira rutu vova rera vaaro-ia tauva, vo osa visii varaaro-ia rugorugooara toupareve.

Oearovu Vearo Voki Puraapea Voeaore Rom-ia Tou Irara

²¹^p Timoti ira visiire vearo voki puraparevoí. Ira ragai tapo vokapaoro kovopareveira. Ora voeao tapo Lusias vase, ora Jeson, ora Sosipata Jiu iava voea vo uvava raga.

²² Oire ora ragai-a vao Tetias ragoa tapo visii iare vearo voki purapaavoí, uvare kataitoa raga Turaro oavi vigei reraaro. Ragoa Pol vo reoreoaro rigatoavoí visiipa vo pasio sovara-ia.

²³ Oire uva ragai-a vao-ia Pol ragoa vo toupavaoí Gaias vo kepaaro-ia. Uva rera tapo visii iare vearo voki puraparevoí. Ira vo kepaaro-ia ora

^k 16:16 1 Ko 16:20; 1 Te 5:26 ^l 16:17 1 Ti 1:3, 6:3; 2 Jo 10 ^m 16:18 Fl 3:19; Kl 2:4
ⁿ 16:19 Ro 1:8; Mt 10:16 ^o 16:20 Jen 3:15 ^p 16:21 Ap 16:1, 13:1, 17:5, 20:4

gurupaaveira lotupa irara voa lotupasa. Ora vaitereo Erastas vaio ro ira gavman vo moniaro tokipareveira vo uruio-ia, ora ro Kwotas vigei araokotoaaro. Aiterea rutu tapo visii iare vearo voki purapasivoi.

²⁴ [Pautoa iare variriparai visiipa, oiso ra rirovira visii tauvareve Turaro Jisas Kraiss aue-ia vereopa vovou. Ovoiei.]

Pol Vuurapa Vaisi Purareva Pautoa-ia

²⁵⁻²⁶ Vigei rutu vuurapa vaisi purape vo Pauto vaisiaro kae piepaoro. Ro ira uvui iraoparoveira visii goru pie iraosa, oiso ra Kraiss-ia raripata. Oiso osa purapapeira vo Vearo Siposipo-ia ora vo ragai vo rearo-ia tapo vao oa vateavora visiipa. Vao Vearo Siposipo oa vao iava tavitavipapeira oa rovoa rutu-ia vatauepa. Oire uva vo vokio-ia Pauto va roroiovira karekeparevorao. Vo uvare va iava profet irara rigatoara pura rovoiva voari tuariri, ora vo uvare tapo Pauto voeao siposipopa irara rutu arureva vorarore osararovu rutu iare va iava vao-ia siposiposa. Oa-a vao-ia oa vituaro iava uvuipaviei ra goruvira rutu Kraiss oirao pie iraopape. Ora va tapo vosa Pauto vo vovouroaro rutu-ia vearovira utupaoro. ²⁷ Vigei reraaro Pauto kataitoa raga. Ari viapau oiso irai epao, ira rera vo taraiaro-ia putepareveira vao-ia reia rutu. Ari ita, uvare Jisas Kraiss raga va-a vao vituaro oa iava Pautoa-ia vuurapa vaisi pura iraopapeira, vo rara rera vaisiaro kae piepape opesi asavira rutu. Ovoiei.

Eisivi raga, ra opesipe ragai vo rearo.

Ragai-a vao, Pol.